

5 Förslagets konsekvenser

Vilka som kan komma att träffas av de i enlighet med direktivet införda bestämmelserna har behandlats i avsnitt 3 med utgångspunkt i den särskilda kartläggningen som finns i bilaga 4. I detta avsnitt behandlas vilka närmare ekonomiska eller andra konsekvenser som förslaget kan få.

De föreslagna bestämmelserna om öppen redovisning har visserligen inte tidigare tydligt framgått av lag. De återspeglar ändå vad som i praktiken kan anses ha gällt som norm för information om användningen av offentliga medel. Det bedöms således angå information som redan finns eller vart fall utan svårighet kan tas fram vid behov. Förslaget i denna del kan därför inte bedömas få några beaktansvärda ekonomiska konsekvenser för berörda offentliga företag eller offentliga myndigheter.

Bestämmelserna om den separata redovisningen är nya i förhållande till tidigare. Visserligen brukar statliga myndigheter särredovisa uppdragsverksamheten i sin årsredovisning och kommuner och landsting särskilt ange "affärsverksamheten" i sin rapportering till SCB. Det är emellertid osäkert om den nuvarande ekonomiska rapporteringen i alla delar tillgodoser transparensdirektivets krav på separat redovisning. Detta kan innebära att berörd krets får ökade kostnader för redovisningen i form av t.ex. ändringar av redovisningssystem och liknande arbete. Sådana kostnader är i så fall främst av övergångsnatur. En mera utvecklade redovisningsmässig separering av olika verksamheter kan för övrigt förbättra möjligheten för företagen och dess ägare att analysera lönsamheten i olika bedrivna aktiviteter. Därigenom förbättras förutsättningarna att bedriva affärsverksamheter på ett företagsekonomiskt effektivt sätt. Även om vinsterna inte skall överskattas kan det leda till kostnadsbesparingar och effektivitetsvinster som ytterst kommer ägare och, såvitt gäller offentliga företag, allmänheten till godo. Under alla förhållanden måste ett krav på separat redovisning genomföras

enligt direktivet. De undantag som direktivet medger har också utnyttjats. De eventuella merkostnader som kan uppkomma utgör alltså en ofrånkomlig följd av direktivet.

Förslaget innebär att de särskilda redovisningarna enligt direktivet skall granskas av revisor eller annan sakkunnig. Detta kan medföra vissa ökade kostnader för berörda företag, kommuner och landsting. Granskningen får dock enligt förslaget göras av företagets revisor och inom ramen för den vanliga revisionen. Därigenom begränsas merkostnaderna. Eftersom Sverige är skyldigt att se till att direktivets bestämmelser tillämpas på rätt sätt av berörda företag och myndigheter är även dessa merkostnader en nödvändig följd av direktivet.

Den särskilda rapporteringen för offentliga tillverkningsföretag fullgörs idag av regeringen men skall enligt förslaget göras av Konkurrensverket. Förslaget är i denna del kostnadsneutralt för staten eftersom en eventuell merkostnad för verket kompenseras av kostnadsbesparingar hos regeringen. Endast ett fåtal företag berörs av rapporteringen i denna del och dessa företag skulle oavsett lagstiftning ändå ha behövt anmodas att årligen lämna in redovisningar. Den information som skall lämnas är för övrigt årsredovisning, andra handlingar och viss kompletterande information som redan finns tillgänglig hos företag. Lagförslaget i denna del bedöms därför inte få några särskilda ekonomiska konsekvenser för berörda företag.

Förslaget får konsekvenser för Konkurrensverket i form av nya myndighetsuppgifter. Det föreslås för det första att verket får uppgiften att utöva tillsyn över efterlevnaden i lagen. Även om det förutsätts att verket inte skall behöva bedriva någon löpande och aktiv tillsyn, utan mer inrikta sig på att ingripa om ett missförhållande anmäls eller uppmärksammas i ett enskilt fall, så är det sannolikt att flera kvalificerade ärenden kommer att aktualiseras om reglernas efterlevnad. För den nya uppgiften behöver verket även anskaffa särskild kompetens som täcker redovisningsfrågor och ekonomisk analys. Om Konkurrensverket får uppgiften att meddela föreskrifter till lagen så kräver detta resurser liksom uppföljningen av sådana föreskrifter. Till detta skall läggas behovet av resurser för åtgärder i samband med att de nya reglerna börjar att tillämpas, t.ex. rättsliga analyser och uppgifter enligt 4 § förvaltningslagen. Uppgiftsskyldigheten till kommissionen i enskilda fall kan också kräva tid. Den särskilda årliga rapporteringen om offentliga tillverkningsföretag bedöms däremot angå ett fåtal företag och

bör inte bli alltför resurskrävande. Den underlättas av att lagförslaget innehåller regler som anger vilken information som skall lämnas in.

Utredningen uppskattar sammantaget att lagförslaget medför ett varaktigt resursbehov hos Konkurrensverket på åtminstone fyra eller fem årsarbetskrafter. I ett inledande skede kommer behovet sannolikt att vara än större. Det är enligt utredningens mening angeläget att en tillräcklig resursförstärkning kommer till stånd i god tid före ikraftträdandet, så att inte den nya uppgiften riskerar att gå ut över arbetet med övriga konkurrensfrågor.

Även domstolarna kan beröras genom att frågor om de nya reglernas tillämpning inom ramen för föreläggandeinstitutet kan komma att prövas där. De föreslagna reglerna berör dock en förhållandevis begränsad krets och det kan inte bedömas att antalet ärenden för domstolarna skulle komma att öka mer än marginellt.

Lagförslaget omfattar kommuner och landsting. Förslaget gäller hur bedriven affärsverksamhet skall redovisas. Konkurrensverkets tillsyn av reglernas efterlevnad avser verksamhet där verket redan har tillsyn enligt KL. Lagförslaget påverkar således inte den kommunala självstyrelsen.

De lagförslag som lämnas om redovisning och rapportering av information har ett undantag för företag med en nettoomsättning som understiger 40 miljoner euro (ca 360 miljoner kronor). Förslagen får således inga konsekvenser för små företag.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till transparenslag

1 §

I paragrafen anges den föreslagna nya lagens syfte. I enlighet med vad som krävs enligt transparensdirektivet är det först och främst EG-kommissionens insyn som skall tillgodoses. För att klart markera att de särskilda redovisningarna skall kunna användas också för andra myndigheter som fullgör uppgifter på konkurrensområdet, anges att lagen syftar till att säkerställa konkurrensmyndigheters insyn i de finansiella förbindelserna och de ekonomiska förhållandena.

2 §

(Jfr artikel 2 i transparensdirektivet)

Genom den föreslagna paragrafen införs definitioner hämtade från transparensdirektivet. Definitionerna ligger till grund för tillämpningen av redovisnings- och rapporteringskraven enligt direktivet.

Definitionen av offentlig myndighet i *första punkten* införlivar direktivets artikel 2.1 a. Den har dock förtydligats med hänsyn till att statliga myndigheter, kommuner och landsting skall räknas dit för svensk del. Även andra territoriella myndigheter, t.ex. kommunförbund och utländska territoriella myndigheter, ingår i begreppet offentlig myndighet.

Definitionen av "offentliga företag" i *andra punkten första meningen* motsvarar i sak artikel 2.1 b. Till offentliga företag torde alltså hänföras i första hand ekonomiska verksamheter inom staten, kommuner och landsting som omfattas av KL. I dessa fall finns per definition ett dominerande inflytande över "företaget". Som offentliga företag räknas också aktiebolag och andra juridiska personer som kontrolleras av stat, kommun eller landsting eller annan offentlig myndighet och där det dominerande inflytandet kan utövas på

grund av rösträtt eller av annan anledning, t.ex. föreskrifter i bolagsordning eller stadgar. Även andra företag än dotterföretag kan omfattas. Avgörande är om en eller flera offentliga myndigheter var för sig eller tillsammans har det dominerande inflytandet över företaget.

Lagförslaget innehåller inte någon definition av det grundläggande begreppet företag. Motivet för detta har behandlats i avsnitt 4.2.1.

Ett dominerande inflytande skall enligt andra punkten *andra meningen* presumeras under vissa omständigheter. Bestämmelsen motsvarar föreskriften enligt artikel 1.2. Den föreslagna regeln utgör en presumtionsregel och kan därför vederläggas i det enskilda fallet.

Definitionen av ”offentliga företag i tillverkningssektorn” enligt artikel 2.1 c har med en redaktionell anpassning tagits in i *tredje punkten*. Definitionen påverkar vilka företag som årligen skall rapportera till Konkurrensverket enligt 7 § för att informationen skall kunna sändas vidare till kommissionen enligt 9 §.

Definitionen av ”företag som är skyldiga att ha separat redovisning” i artikel 2.1 d och av ”olika verksamheter” i artikel 2.1 e ingår i sak som en del av de materiella bestämmelserna i 4 § om vem som skall upprätta en separat redovisning och redovisningens innehåll.

Definitionen av ”exklusiva rättigheter” i *fjärde punkten* motsvarar i sak artikel 2.1 f. Det omfattar verksamheter där ett företag fått ett legalt monopol på att bedriva viss ekonomisk eller kommersiell verksamhet. Begreppet verksamhet täcker även det som enligt direktivet benämns tillhandahållande av viss tjänst. Verksamheten kan alltså i princip avse såväl tillhandahållande av varor eller tjänster eller andra nyttigheter. Rättigheten skall enligt direktivet härröra från ”en medlemsstat”. Detta omfattar i första hand rättigheter som beviljas av riksdagen eller annan medlemsstats högsta beslutande församling. I bestämmelsen förtydligas att det också kan vara fråga om rättigheter som beviljats av en offentlig myndighet.

Definitionen av ”särskilda rättigheter” enligt *femte punkten* motsvarar artikel 2.1 g. Det är här fråga om att ett begränsat antal företag får en fördel framför andra. Det kan ske genom att antal företag som får vara verksamma begränsas eller att vissa företag tilldelas rättigheter som ger dem en konkurrensfördel framför andra.

Inte alla rättigheter som en stat, kommun eller ett landsting beviljar är att anse som en särskild rättighet enligt direktivet. Undantagna från definitionen av särskilda rättigheter är sådana rättigheter som beviljats genom objektiva, proportionerliga och icke-diskriminerande kriterier. Ett motsvarande undantag föreslås infört i *andra stycket*. Undantaget bör i vart fall kunna tillämpas när en rättighet beviljas efter prövning mot konkurrensneutrala villkor i samband med offentlig upphandling eller i samband med beviljande av licenser och andra verksamhetstillstånd, t.ex. tillstånd att bedriva bankrörelse. En förutsättning är att villkoren uppfyller kraven på objektivitet, proportionalitet och icke-diskriminering.

3 §

(Jfr artikel 1.1 och 4.1 i transparensdirektivet)

Genom den föreslagna paragrafen införlivas bestämmelser om öppen redovisning av offentliga finansiella förbindelser i direktivets artikel 1.1. Paragrafen träffar offentliga företag och offentliga myndigheter. Vilka verksamheter som hör dit har behandlats i författningskommentaren till 2 §.

För att underlätta hänvisningar i andra paragrafer och för att peka på sambandet med transparensdirektivet används beteckningen "öppen redovisning". Det bör dock framhållas att paragrafen i sig inte innebär någon skyldighet för företaget att ta in informationen i en årsredovisning eller att på annat sätt göra informationen tillgänglig för allmänheten.

Paragrafens *första stycke första meningen* innebär en skyldighet för alla offentliga företag att redovisa i princip alla sina finansiella mellanhavanden med offentliga myndigheter på ett öppet sätt. Det gäller inte bara om företaget bedrivs i en särskild juridisk person. Det gäller också om företaget ingår som en del av staten, en kommun eller ett landsting. För företaget skall enligt den föreslagna bestämmelsen framgå vilka offentliga medel som mottagits och hur dessa har använts.

Bestämmelsen innebär att kravet på öppenhet i direktivets mening gäller såväl direkt tillförda offentliga medel som medel som tillförts genom förmedling av ett annat offentligt företag eller en bank eller annat finansiellt institut. Begreppet finansiellt institut bör tolkas vitt och i princip avse alla slag av institut som sysslar med kapitalförmedling.

Enligt första stycket *andra meningen* skall det för den offentliga myndigheten framgå vilka offentliga medel som getts till offentliga företag samt hur dessa skall användas. Motivet för bestämmelsernas utformning har behandlats närmare i den allmänna motiveringen (avsnitt 4.3.1).

De föreslagna bestämmelserna gäller bara de finansiella flödena i gränssnittet mellan myndighet och företag. Paragrafen omfattar alltså inte de finansiella förbindelserna mellan en central myndighet och en lokal myndighet (se förslaget till första stycket *andra meningen* som talar om medel som *direkt* tillförts ett offentligt företag).

Paragrafen anger inte i detalj hur den öppna redovisningen skall utformas. Det bör i stället bedömas från fall till fall med hänsyn till bestämmelsen syfte att det ekonomiska materialet i efterhand skall kunna ligga till grund för kommissionens prövning av om otillåtna statsstöd lämnats.

Andra stycket anger vilka slag av transaktioner som är särskilt viktiga att redovisa öppet. Exemplifieringen är hämtad från direktivets artikel 3. Föreskriften kan anses motiverad av att det är just sådana förmögenhetsöverföringar som det är av särskilt intresse att få information om när det gäller kontrollen av EG:s statsstödsregler.

Tredje stycket motsvarar undantagen i artikel 4.1. Utformningen av bestämmelserna har behandlats i allmänmotiveringen (se avsnitt 4.3.2).

Undantaget i tredje stycket *första punkten* motsvarar artikel 4.1 a. Vägledning för tolkningen torde kunna hämtas från tillämpningen av samhandelskriteriet enligt EG:s statsstödsregler.

Undantaget i *andra punkten* avser förbindelser med offentliga företag som är kreditinstitut. Också begreppet kreditinstitut får tolkas i enlighet med vad som gäller inom EG-rätten. Föreskriften gör undantag för vad som förenklat kan beskrivas som insättningar på vanliga villkor.

Undantaget i *tredje punkten* motsvarar i sak artikel 4.1 d, men har förtydligats så att storleksgränserna skall ha understigits för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren och att undantaget för kreditinstitut är beroende av balansomslutningen vid utgången av räkenskapsåren. Gränserna är kopplade till "företagets" verksamhet, dvs. omsättningen i myndighetsdelen torde inte räknas med.

4 §

(Jfr artikel 1.2, 2.1 d och 4.2 i transparensdirektivet)

Paragrafens *första stycke* motsvarar direktivets artikel 2.1 d. Artikeln är utformad som en definition av "företag som är skyldiga att upprätta separat redovisning", men ålägger i praktiken alla företag att under vissa förutsättningar särredovisa olika delar av verksamheten. Bestämmelsen träffar både offentliga och privata företag.

Av samma skäl som för bestämmelsen om öppen redovisning har det ansetts lämpligt att införa begreppet "separat redovisning". I förhållande till direktivet förtydligas att redovisningen skall göras för varje räkenskapsår. Vilket som är företagets räkenskapsår bestäms enligt ordinarie redovisningsregler för företaget.

Skyldigheten att upprätta en separat redovisning förutsätter enligt första stycket *första punkten* att företaget beviljats exklusiva eller särskilda rättigheter. Dessa definitioner förutsätter i sin tur att rättigheterna beviljats av en medlemsstat eller en offentlig myndighet.

En separat redovisning kan också bli aktuell enligt *andra punkten* om företaget bedriver tjänster av allmänt intresse enligt angiven artikel i EG-fördraget. En förutsättning i detta fall är dock att företaget för sådan tjänst fått offentligt stöd i någon form, vilket inkluderar såväl bidrag som andra ersättningar. Även indirekta stöd i form av t.ex. särskilda skatterabatter kan vara att betrakta som ett offentligt stöd. Det kan anmärkas att en viss verksamhet kan falla in både under första och andra punkten.

En nödvändig förutsättning för en skyldighet att upprätta separat redovisning är dock i båda fallen att företaget också bedriver "annan verksamhet" (jfr artikel 1.2 d och e). Redan i begreppet företag torde förutsättas att den andra verksamheten är av ekonomisk natur. Annars finns det ingenting att särredovisa. Det har förtydligats i paragrafen.

Andra stycket motsvarar artikel 4.1 och anger när en separat redovisning trots första stycket inte behöver upprättas. Undantagen i *punkterna a) och b)* är av motsvarande slag som beträffande den öppna redovisningen (se författningskommentaren till 3 §).

Undantaget i *punkten c)* avser i enlighet med direktivet situationer när den bedrivna verksamheten avser tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (jfr artikel 4.2 c). Undantaget torde i vart fall kunna tillämpas när ersättningen ges efter upphandling enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling eller motsvarande förfarande.

Undantaget i *punkten d*) innebär att en separat redovisning enligt denna lag inte behöver upprättas för verksamheter som omfattas av särskilda EG-bestämmelser om separat redovisning av motsvarande slag. En översikt över sådana gällande bestämmelser har lämnats i det föregående (se avsnitt 2.3). Motivet för bestämmelsen har diskuterats i den allmänna motiveringen, avsnitt 4.2.2. Om förutsättningar för undantaget finns behöver 5 och 6 §§ inte heller tillämpas. Detta följer av att dessa bestämmelser avser en separat redovisning som upprättas enligt förevarande lagförslag. Undantaget har sitt upphov i artikel 1.2.

Undantaget i punkten d) är inte begränsat till fall när särregler om separat redovisning finns i en svensk lag eller författning. Undantaget kan också tillämpas när motsvarande bindande regler finns i en EG-förordning.

5 §

(Jfr artikel 1.2 och 3a.1 i transparensdirektivet)

Den föreslagna paragrafen reglerar den separata redovisningens innehåll och motsvarar direktivets artikel 1.2 och delvis artikel 3a.1. Vissa mindre kompletteringar har gjorts i förhållande till direktivets text.

Till följd av artikel 1.2, som innebär att medlemsländerna skall säkerställa att den finansiella och organisatoriska strukturen återspeglas korrekt i den separata redovisningen, anges i första stycket *första punkten* att organisationen och finansieringen av olika verksamheter skall beskrivas. Ett sådant material torde i praktiken ändå vara nödvändigt som utgångspunkt för en korrekt fördelning och en tillfredsställande kontroll av att intäkter och kostnader avspeglas korrekt för olika bedrivna verksamheter.

Andra punkten i första stycket tillgodoser artikel 1.2 a. Eftersom redovisningen enligt paragrafen skall omfatta "företagets" verksamhet torde intäkter och kostnader i t.ex. myndighetsutövning exkluderas. Av den föreslagna bestämmelsen följer att intäkter och kostnader skall anges uppdelat på den verksamhet till vilken de hör. På så sätt kan resultatet för varje affärsverksamhet framgå.

Enligt bestämmelsen behöver uppdelningen bara göras på två redovisningsobjekt. Det ena omfattar de affärsverksamheter som bedrivs med exklusiva rättigheter eller särskilda rättigheter eller finansieras med statligt stöd och är av allmänt ekonomiskt intresse (sammanfattas i betänkandet med begreppet "konkurrensskyddad

affärsverksamhet”). Det andra redovisningsobjektet omfattar de övriga ekonomiska eller kommersiella verksamheter som bedrivs i företaget (”annan affärsverksamhet”). I 8 § föreslås ett normgivningsbemyndigande om den separata redovisningens innehåll som vid behov bl.a. kan användas för att meddela föreskrifter om en ytterligare redovisningsmässig uppdelning av olika verksamheter och avgränsningen mot myndighets- och förvaltningsverksamhet.

I andra punkten har också intagits de kvalitetsnormer för den separata redovisningen som finns i artikel 3a.1 b.

Första stycket *tredje punkten* införlivar *dels* artikel 1.2 b som föreskriver att fullständiga uppgifter skall lämnas om tillämpade metoder för konteringen och fördelningen av olika kostnader på olika verksamheter, *dels* artikel 3a.1 c som föreskriver att det klart anges vilka principer för kostnadsredovisning som ligger till grund för den separata redovisningen. För att främja att fullständiga uppgifter finns anges att den separata redovisningen också skall ange metoderna för *beräkningen* av intäkter och kostnader samt att informationen om principerna även skall avse *intäkterna*.

Andra stycket är avsett att i sak införliva föreskriften i artikel 3a.1 a. I artikeln föreskrivs att en separat internredovisning skall föras för var och en av verksamheterna. Genom kravet på en löpande redovisning av händelser av ekonomisk art främjas en tillförlitlig intäkts- och kostnadsredovisning av olika verksamheter.

Begreppet ”händelser av ekonomisk art” omfattar i första hand sådana händelser som kallas för affärshändelser enligt bokföringslagen (1999:1087). Det omfattar också ekonomiska händelser enligt lagen (1997:614) om kommunal redovisning och bokföringsförordningen (2000:606). Begreppet kan även få betydelse för ekonomiska händelser inom en myndighet, en kommun eller ett landsting, om händelserna är av betydelse för den separata redovisningens innehåll. Det kan t.ex. gälla interna köp eller försäljningar av de varor, tjänster eller andra nyttigheter som företaget annars tillhandahåller inom ramen för den konkurrensskyddade eller övriga affärsverksamheten.

Den löpande redovisningen av händelser av ekonomisk art ingår som en del av företagets separata redovisning. Detta innebär att andra bestämmelser som gäller för den separata redovisningen, t.ex. revisionsplikten enligt föreslagna 6 §, också kommer att omfatta den löpande redovisningen av händelser av ekonomisk art.

6 §

(Jfr artikel 1 och artikel 3a.1 i transparensdirektivet)

Paragrafen, som innebär en revisionsplikt, föreslås som ett led i medlemsstaternas skyldighet att se till *att* kraven på en öppen redovisning och en separat redovisning fullgörs (artikel 1.1 och artikel 1.2), *att* varje företag som skall ha en separat redovisning gör en internredovisning för var och en av verksamheterna, korrekt fördelar alla kostnader och intäkter på grundval av konsekvent tillämpade och sakligt motiverade redovisningsprinciper samt *att* det klart anges vilka principer för kostnadsredovisning som tillämpas (artikel 3a.1).

Enligt *första stycket* skall granskningen utföras av den eller de som granskar företagets ordinarie räkenskaper (företagets revisor) eller annan oberoende sakkunnig. Med sakkunnig avses att personen har den erfarenhet och insikt som uppdraget kräver.

Granskningen skall bl.a. avse huruvida en öppen redovisning och separat redovisning fullgjorts i enlighet med denna lag. Detta innefattar såväl skyldigheten att upprätta redovisningarna som skyldigheten att upprätta redovisningarna på rätt sätt.

Revisorn eller den sakkunnige skall enligt *andra stycket* utfärda ett särskilt intyg över granskningen. Intyget skall lämnas till stämman och styrelsen. I företag där stämma eller styrelse saknas skall intyget lämnas till motsvarande organ, dvs. i praktiken de befattningshavare som den ordinarie revisionsberättelsen skall lämnas till. När det gäller överlämnandet skall också samma regler som för revisionsberättelsen tillämpas.

I 8 § föreslås ett normgivningsbemyndigande som innebär att myndighetsföreskrifter vid behov kan utfärdas om kompletterande regler för revisionen och om att revisionsintyget mera regelbundet eller i vissa generella fall skall sändas in till en myndighet. Möjligheten för Konkurrensverket att i enskilda fall begära in intyget i sin tillsyn följer av förslaget till ändring i 45 § KL.

Utformningen av bestämmelsen har också behandlats i den allmänna motiveringen (avsnitt 4.6.1).

7 §

(Jfr artikel 5a i transparensdirektivet)

Mot bakgrund av direktivets krav i artikel 5a.1 och 5a.3 föreslås i *första stycket* att vissa offentliga företag inom tillverkningsindustrin årligen skall sända in vissa redovisningshandlingar till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Enligt förslaget

till 9 § andra stycket skall Konkurrensverket sända handlingarna vidare till kommissionen.

När ett företag hör till kretsen offentliga företag inom tillverkningsindustrin framgår av 2 § 2 och 3.

En förutsättning för rapporteringen är dock att företagets totala nettoomsättning överstiger 250 miljoner euro.

Bestämmelserna om vilka handlingar som skall ges in till myndigheten har utformats mot bakgrund av föreskrifterna i artikel 5a.2. Det gäller enligt första stycket *första punkten*, i första hand, årsredovisningen.

Enligt *andra punkten* skall också de koncernredovisningar som det offentliga tillverkningsföretaget omfattas av ges in. Begreppet täcker både fallet att tillverkningsföretaget såsom moderföretag upprättar koncernredovisningen och fallet att tillverkningsföretaget ingår i ett annat företags koncernredovisning, t.ex. såsom dotterföretag. I förekommande fall skall alltså flera koncernredovisningar ges in. Med en koncernredovisning motsvarande sammanställning avses fall när företaget omfattas av ekonomiska gruppssammanställningar som inte utgör en koncernredovisning i formell mening (jfr t.ex. 8 kap. kommunalredovisningslagen som anger att en sammanställd redovisning skall upprättas för en företagsgrupp).

Enligt *tredje punkten* skall revisionsberättelserna bifogas de redovisningar som ges in till myndigheten.

Fjärde punkten föranleds av artikel 5a.2 i) som anger att meddelanden om bolagsstämma skall ges in, men har anpassats till att andra företag än bolag skulle kunna bli aktuella. Utöver direktivet föreskrivs att protokoll från stämma eller motsvarande tillfälle då redovisningarna fastställts skall ges in.

Femte punkten är också motiverad av föreskrifterna i artikel 5.2 och anger att vissa upplysningar skall lämnas om det inte redan framgår av årsredovisningen för företaget.

Andra stycket har utformats för att handlingarna skall kunna ges in till en myndighet enligt denna lag samtidigt som ordinarie redovisningshandlingar sänds in till en myndighet enligt ordinarie redovisningsregler.

Bestämmelser om information från s.k. holdingföretag har tagits in i föreslagna *tredje stycket*. Reglerna motsvarar föreskrifter i direktivets artikel 5a.3.

8 §

Paragrafen innehåller bemyndiganden att meddela föreskrifter till vissa av de nya reglerna. Motiven för olika bemyndiganden har behandlats i den allmänna motiveringen (se avsnitt 4.2.3, 4.3.3 och 4.6.1).

Genom föreslagna *första punkten* ges en möjlighet att utfärda närmare föreskrifter om företags öppna eller separata redovisning. Föreskriftsrätten omfattar även den löpande redovisningen av händelser av ekonomisk art. Detta följer av att den löpande redovisningen enligt lagförslaget ingår som en del av den separata redovisningen.

Bemyndigandet som föreslås i *andra punkten* gör det möjligt att kräva en löpande rapportering av sådana intyg som skall upprättas vid revidering av företag enligt 6 §.

9 §

I *första stycket* anges att Konkurrensverket utövar tillsynen över efterlevnaden av den föreslagna lagen och eventuella föreskrifter som kommer att meddelas till lagen. Motivet för bestämmelsen har behandlats i den allmänna motiveringen (avsnitt 4.6.2 och 4.7.1).

I fall det efter en anmälan eller på annat sätt konstateras att ett företag eller en myndighet bryter mot bestämmelserna har myndigheten möjlighet att använda vitesförelägganden för att se till att bestämmelserna efterlevs (se förslaget till ändring i 45 § KL). Motivet för val av sanktion har behandlats i avsnitt 4.6.2.

Det föreslagna *andra stycket* innebär att Konkurrensverket skall fullgöra vissa uppgifter som transparensdirektivet förutsätter. Enligt *första punkten* skall verket årligen inom viss tid sända in en förteckning över vilka offentliga företag och holdingföretag som kan vara aktuella för den årliga rapporteringen. En sådan rapportering föreskrivs i direktivets artikel 5a.4.

Andra punkten motiveras av kravet på årlig rapportering enligt artikel 5a.2 och 5a.4. Myndigheten behöver naturligtvis inte lämna informationen om kommissionen förklarar att den avstår (jfr artikel 5a.3 som anger att kommissionen i vissa fall godtar en koncernredovisning).

Tredje punkten följer av artikel 5.3 och 5a.6. Enligt föreskrifterna är medlemsstaterna skyldiga att lämna angiven information till kommissionen.

I *tredje stycket* erinras om att bl.a. 45 § KL gäller när Konkurrensverket utövar tillsyn eller skall lämna information till kommissionen enligt den här föreslagna lagen (se vidare förslaget till ändring i 45 § KL).

10 §

I *första stycket* erinras om att det finns bestämmelser i andra lagar om bevarande av information från de särskilda redovisningar som skall göras enligt förslaget.

När det gäller bevarande av motsvarande information hos statliga myndigheter har det förutsatts att motsvarande bestämmelser tas in på annat sätt än genom lag (se den allmänna motiveringen, avsnitt 4.7.2).

Ikraftträdandebestämmelser

Enligt *första punkten* skall bestämmelserna träda i kraft den 1 juli 2004. Det bedöms vara den tid som behövs för att genomföra en lagstiftning. Även berörda företag och myndigheter behöver viss tid på sig för att förbereda sig för de nya reglerna.

Enligt *andra punkten* skall vissa bestämmelser börja tillämpas av företag och, i förekommande fall, offentliga myndigheter vid ingången av ett räkenskapsår. De tillämpas således första gången för det räkenskapsår som påbörjas 1 juli 2004 eller senare.

6.2 Förslaget till lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20)

45 §

(Jfr artikel 1 i transparensdirektivet)

Paragrafen föreslås bli ändrad för att de nya redovisnings-, revisions- och rapporteringskraven skall kunna kontrolleras och sanktioneras på ett tillfredsställande sätt.

Förslaget till ändringar i den inledande delen av paragrafen innebär först och främst att Konkurrensverket kan använda sig av förelägganden enligt 45 § 1 KL för att få fram informationen. Med stöd av bestämmelsen kan verket ålägga företaget eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat. Ett föreläggande gäller enligt 46 § samma lag omedelbart, om inte något annat bestäms, och får förenas med vite enligt 57 §. Verket kan också ålägga någon som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig för förhör enligt 45 § 2. Vissa begränsningar för åläggandena och uppgiftsskyldigheten följer av 54–56 §§. Även bestämmelser om internationellt samarbete i 56 a § gäller för uppgiftsskyldigheter enligt 45 §. Lagens bestämmelser om utdömande av vite i 59 §, överklagande i 60 § och rättegångsbestämmelser i 64 och 65 §§, som är relaterade till ålägganden enligt 45 §, får också betydelse.

Av den nya *fjärde punkten* framgår att Konkurrensverket kan förelägga ett företag att ha en öppen redovisning, en separat redovisning eller att i övrigt följa vad som gäller för företaget enligt de angivna bestämmelserna i den föreslagna transparenslagen eller i föreskrifter som kan ha meddelats till sådana bestämmelser. Den möjligheten omfattar sådana företag som omfattas av transparenslagen. De nyss nämnda bestämmelserna som är kopplade till ålägganden enligt 45 § kommer alltså att i relevanta delar gälla också för ålägganden enligt den nya fjärde punkten.

Enligt gällande tredje punkten kan verket ålägga kommuner och landsting att redovisa intäkter och kostnader i verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur. Den bestämmelsen kan användas för att i enskilda fall ålägga kommuner och landsting att redovisa intäkter och kostnader enligt samma principer som i en separat redovisning, även om kommunen eller landstingets affärsverksamhet inte omfattas av föreslagna bestämmelser om separat redovisning i transparenslagen.

Motiven för de föreslagna ändringarna har behandlats i den allmänna motiveringen (avsnitt 4.6.3 och 4.7.3).

56 §

Paragrafen föreslås ändrad för att markera att den s.k. proportionalitetsprincipen även gäller för uppgiftsskyldighet som grundas på den föreslagna transparenslagen.

Ikraftträdandebestämmelsen

De nya bestämmelserna föreslås träda ikraft omedelbart vid den angivna tidpunkten.

6.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:614) om kommunal redovisning

1 kap.

6 §

(Jfr artikel 5 i transparensdirektivet)

Den föreslagna nya paragrafen är avsedd att säkerställa vissa krav i artikel 5.1 och artikel 5.2 om bevarande av information.

Ändringen innebär att information från en öppen redovisning och en separat redovisning skall klassas som räkenskapsinformation hos kommunen eller landstinget, även om informationen inte utgör räkenskapsinformation enligt gällande regler. Detsamma föreslås för uppgifter av betydelse för dessa redovisningar. Därmed avses sådan information som behövs för att utvärdera de särskilda redovisningarna och som kommissionen skall kunna få enligt direktivet (jfr artikel 5.3). Detta innebär att samma regler som för annan räkenskapsinformation kommer att gälla i fråga om bl.a. formerna och plats för förvaring. Endast tiden för bevarandet är enligt föreslagna 2 kap. 14 § kortare.

Paragrafen omfattar inte bara information från kommuners och landstings öppna redovisningar såsom givare av allmänna medel. Den omfattar också information från öppna redovisningar och separata redovisningar för affärsverksamheter hos "företag" som bedrivs inom kommunen eller landstinget.

Motiven för bestämmelsernas utformning och placering har behandlats i avsnitt 4.5, 4.6.2 och 4.7.2 i den allmänna motiveringen.

2 kap.

14 §

(Jfr artikel 5.1 och 5.2 i transparensdirektivet)

Den nya paragrafen innebär att den information som omfattas av föreslagna 1 kap. 6 § och inte samtidigt är räkenskapsinformation enligt 1 kap. 5 § bara behöver bevaras i 5 år.

Bevarandetiden kommer till följd av gällande 11 § i kapitlet att räknas från ”utgången av det kalender då det räkenskapsår som redovisningarna avser avslutades”. I en öppen redovisning för ett offentligt företag skall bl.a. redovisas hur mottagna medel använts. Den 5-åriga arkiveringstiden enligt bestämmelserna kommer alltså inte att börja löpa från en tidigare tidpunkt än vad direktivet kräver (fem år från användandet av de offentliga medlen).

Ikraftträdandebestämmelsen

Eftersom de nya bestämmelserna har anknytning till den ordinarie redovisningen föreslås att de skall träda i kraft vid ingången av ett räkenskapsår.

6.4 Förslaget till lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078)

1 kap.

2 a §

Den nya paragrafen är av motsvarande slag som föreslagna 1 kap. 6 § lagen om kommunal redovisning (se författningskommentaren till den paragrafen).

Att informationen skall hänföras till räkenskapsinformation enligt bokföringslagen innebär också att en underlåtenhet att bevara informationen kan medföra ansvar för bokföringsbrott enligt 11 kap. 5 § BrB.

7 kap.*2 a §*

Paragrafen, som är ny, motsvarar föreslagna 2 kap. 14 § lagen om kommunal redovisning (se författningskommentaren till den paragrafen).

Ikraftträdandebestämmelsen

Eftersom de nya bestämmelserna har anknytning till den ordinarie redovisningen föreslås att de skall träda i kraft vid ingången av ett räkenskapsår.

Kommittédirektiv

**Utredning om införlivandet av
kommissionens direktiv 80/723/EEG om
insyn i de finansiella förbindelserna mellan
medlemsstater och offentliga företag samt i
vissa företags ekonomiska verksamhet**

**Dir.
2002:117**

Beslut vid regeringssammanträde den 12 september 2002.

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare tillkallas med uppgift att analysera vissa frågor som rör införlivandet av kommissionens direktiv 80/732/EEG av den 25 juni 1980 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet¹, senast ändrat genom direktiv 2000/52/EG av den 26 juli 2000². Utredaren skall även utarbeta förslag till den författningsreglering som behövs.

Bakgrund

EG-fördraget ålägger kommissionen att se till att medlemsstaterna inte ger sådant stöd till bl.a. offentliga företag som strider mot den gemensamma marknaden. Ofta är förhållandet mellan offentliga myndigheter och offentliga företag så komplicerat att kommissionens uppgift blir mycket svår. För att möjliggöra tillämpningen av fördraget i denna del tillkom direktivet om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet (transparensdirektivet) 1980. Direktivet har sedan dess ändrats vid tre tillfällen 1985, 1993 och senast 2000. Den senaste ändringen skulle varit införd genom

¹ EGT L 195, 29.7.1980, s. 35 (Celex 31980L0728).

² EGT L 193, 29.7.2000, s. 75 (Celex 300L0052).

författningar som trätt i kraft den 31 juli 2001 och skall tillämpas från och med den 1 januari 2002.

Den senaste ändringen har föranletts av att kommissionen under senare år har mottagit klagomål avseende företag som i enlighet med artikel 86.2 i EG-fördraget anförtrotts att tillhandahålla vissa tjänster av allmännyttig karaktär. Flera av dessa företag har tidigare haft en monopolställning på sina marknader men genom avregleringen inom EU har delar av dessa företags marknader öppnats för konkurrens.

Kommissionen har funnit att denna dubbla position kan störa konkurrensen genom risken för s.k. korssubventionering. Med korssubventionering avses att medel som tillställs företaget som ersättning för dess ”public service-uppdrag” används för att subventionera verksamheten som bedrivs på den konkurrensutsatta marknaden.

Transparensdirektivet

Direktivet kräver redan sedan tidigare att offentliga företag redovisar samtliga finansiella förbindelser öppet, så att det klart framgår vilka offentliga medel som tillförts bolaget och hur dessa har använts (artikel 1.1). Vidare krävs viss rapportering kring nämnda finansiella relationer.

Genom den senaste ändringen av direktivet (artikel 1.4 i direktiv 2000/52/EG) har införts ett krav på separat redovisning av företag som i enlighet med artikel 86.1-2 i EG-fördraget åtnjuter särskilda eller exklusiva rättigheter eller tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse samtidigt som de bedriver kommersiell konkurrensutsatt verksamhet. Förutom kravet på separat redovisning har ändringen inneburit att det inte bara är offentliga företag som omfattas av direktivet i detta sammanhang.

I den separata redovisning som skall upprättas skall kostnader och intäkter i den konkurrenskyddade verksamheten och annan verksamhet särredovisas. Fullständiga uppgifter skall finnas om de metoder som tillämpats vid fördelningen (art 1.2 i direktiv 2000/52/EG). Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att tillse att den separata redovisningen blir korrekt (art 1.4 i direktiv 2000/52/EG).

Det uppställs även ett krav på att bevara viss information om finansiella förbindelser m.m. under minst fem år (art 1.5 i direktiv 2000/52/EG).

Transparensdirektivet är horisontellt dvs. inte inriktat på vissa speciella sektorer. Det finns dock sektorer där separat redovisning redan krävs genom andra rättsakter inom gemenskapslagstiftningen (t.ex. telekommunikationer och järnvägstrafik), och dessa omfattas inte av det nu aktuella direktivet.

Radio- och TV-sändningar omfattas av direktivet, som dock beaktar den särskilda uppmärksamhet som ägnas denna sektor genom tolkningsbestämmelserna i Protokollat om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna som bifogats fördraget.

Utredningsbehovet

Svensk lagstiftning har tidigare bedömts tillräcklig för att uppfylla transparensdirektivets krav. De nya bestämmelser som tillkommit i och med den senaste ändringen av direktivet torde i någon mån vara införlivade i svensk rätt genom Bokföringsnämndens rekommendationer och uttalanden. Som framhållits i många sammanhang måste emellertid EG-direktiv genomföras i författningsform. Genomförande genom allmänna råd är inte tillräckligt. Härtill kommer att direktivet nu ställer krav som saknar motsvarighet i Bokföringsnämndens uttalanden.

Det finns därför anledning att göra en samlad analys av i vilken utsträckning de krav som uppställs i direktivet tillgodoses genom gällande regler. Utifrån analysen skall klarläggas behovet av ny lagstiftning samt huruvida befintlig lagstiftning behöver kompletteras eller ges bättre överblickbarhet. Behov finns också av en kartläggning av företag inom olika sektorer som omfattas av direktivets nya krav på separat redovisning.

Det åligger medlemsstaterna att se till att företagen följer reglerna. Behovet av tillsyn och sanktioner bör därför omfattas av utredningen.

Uppdraget

En särskild utredare tillkallas för att analysera de krav som uppställs i transparensdirektivet och i vilken mån dessa krav tillgodoses i svensk lagstiftning. I uppgiften ingår att föreslå den lagstiftning som krävs för att direktivet skall anses införlivat i svensk rätt.

Redovisning av uppdraget

Utredaren skall redovisa sitt uppdrag senast den 31 mars 2003.

(Näringsdepartementet)

► B ► M3 KOMMISSIONENS DIREKTIV

av den 25 juni 1980 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet

(80/723/EEG) ◀

(EGT L 195, 29.7.1980, s. 35)

Ändrat genom:

		Officiella tidningen		
		nr	sida	datum
► <u>M1</u>	Kommissionens direktiv 85/413/EEG av den 24 juli 1985	L 229	20	28.8.1985
► <u>M2</u>	Kommissionens direktiv 93/84/EEG av den 30 september 1993	L 254	16	12.10.1993
► <u>M3</u>	Kommissionens direktiv 2000/52/EG av den 26 juli 2000	L 193	75	29.7.2000

Anm: I denna konsoliderade utgåva förekommer hänvisningar till den europeiska omräkningsenheten och/eller ecun. Från och med den 1 januari 1999 skall båda benämningarna förstås som hänvisningar till euron – rådets förordning (EEG) nr 3308/80 (EGT L 345, 20.12.1980, s. 1) och rådets förordning (EG) nr 1103/97 (EGT L 162, 19.6.1997, s. 1).

▼B▼M3

KOMMISSIONENS DIREKTIV

av den 25 juni 1980 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet

(80/723/EEG)

▼B

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 90.3, och med beaktande av följande:

Offentliga företag spelar en viktig roll i medlemsstaternas ekonomi.

Fördraget omfattar inte regler för ägande i medlemsstaterna. Lika behandling av privat och offentligt företagande måste därför garanteras.

Fördraget ålägger kommissionen att se till att medlemsstaterna inte ger sådant stöd till offentliga eller privata företag som strider mot den gemensamma marknaden.

Emellertid kan de finansiella förbindelserna mellan myndigheter och offentliga företag vara så komplicerade att uppgiften försvåras.

En rättvis och effektiv tillämpning av reglerna i fördraget om stöd till såväl offentliga som privata företag förutsätter möjlighet till insyn i dessa förbindelser.

Genom denna insyn skall det vara möjligt att skilja mellan statens roll som offentlig myndighet och statens roll som ägare.

Artikel 90.1 ålägger medlemsstaterna vissa skyldigheter då det gäller offentliga företag. Artikel 90.3 ålägger vidare kommissionen att se till att dessa skyldigheter respekteras och ger kommissionen de medel som krävs för ändamålet, vilka innefattar rätten att ange villkoren för hur insyn skall uppnås.

Innebörden av begreppen *offentliga myndigheter och offentliga företag* måste sålunda klargöras.

Offentliga myndigheter kan utöva ett avgörande inflytande på hur offentliga företag agerar, inte bara som ägare eller majoritetsdelägare, utan också i kraft av det inflytande de utövar i lednings- och tillsynsorgan, som följd antingen av de bestämmelser som styr verksamheten eller av fördelningen av aktiekapital.

Allmänna medel kan tillföras offentliga företag antingen direkt eller indirekt. Möjligheten till insyn får inte bero på vilket sätt medel anslås. Det torde också vara nödvändigt att redovisa skälen för att tillföra offentliga medel och att redogöra för hur de används.

Medlemsstaterna kan ha andra mål än ekonomiska för de offentliga företagen. I vissa fall lämnar staten ersättning för kostnader som företagen därvid tar på sig. Även sådan ersättning måste redovisas öppet.

Vissa företag bör undantas från tillämpningen av detta direktiv, antingen på grund av verksamhetens art eller på grund av omsättningens storlek. Det gäller vissa verksamheter utanför konkurrensområdet eller sådana som redan täcks av speciella gemenskapsregler, vilka garanterar tillräcklig insyn. Vidare avses offentliga företag inom sektorer där speciella bestämmelser råder, och företag som är alltför små för att motivera den administrativa kontrollapparaten.

Detta direktiv inskränker inte andra bestämmelser i fördraget, se särskilt artiklarna 90.2, 93 och 223.

Med hänsyn till att berörda företag är konkurrensutsatta, måste den information som ges vara underkastad sekretess.

Detta direktiv skall tillämpas i nära samarbete med medlemsstaterna och om så krävs revideras enligt vunna erfarenheter.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

▼M3

Artikel 1

1. Medlemsstaterna skall se till att finansiella förbindelser mellan offentliga myndigheter och offentliga företag redovisas öppet enligt föreskrifterna i detta direktiv, så att det klart framgår

- a) vilka allmänna medel som offentliga myndigheter direkt tillfört offentliga företag,
- b) vilka allmänna medel som offentliga myndigheter tillfört offentliga företag indirekt via andra offentliga företag eller finansiella institut,
- c) på vilket sätt dessa allmänna medel använts.

2. Medlemsstaterna skall, utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda bestämmelser som fastställs av gemenskapen, säkerställa att den finansiella och organisatoriska strukturen i varje företag som är skyldigt att ha separat redovisning avspeglas korrekt i den separata redovisningen, så att följande anges tydligt:

- a) Kostnader och intäkter som härrör från de olika verksamheterna.
- b) Fullständiga uppgifter om de metoder som tillämpats på konteringen och fördelningen av kostnaderna och intäkterna på de olika verksamheterna.

Artikel 2

1. I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) *offentliga myndigheter*: alla offentliga myndigheter, inbegripet staten och regionala och lokala myndigheter samt alla övriga territoriella myndigheter.

- b) *offentliga företag*: varje företag, över vilket de offentliga myndigheterna direkt eller indirekt kan utöva ett dominerande inflytande till följd av ägarskap, finansiell medverkan eller gällande regler.
- c) *offentliga företag i tillverkningssektorn*: företag vars huvudsakliga verksamhet, definierad som minst 50 procent av årsomsättningen, är tillverkning. Detta är företag vars verksamhet omfattas av Avdelning D-Tillverkning (underavdelning DA t.o.m. DN i Nace (rev. 1))⁽¹⁾
- d) *företag som är skyldigt att ha separat redovisning*: varje företag som har beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter av en medlemsstat enligt artikel 86.1 i fördraget, eller som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt artikel 86.2 i fördraget, och som får statligt stöd i någon form, inbegripet subventioner, bidrag och ersättningar, för tillhandahållandet av en sådan tjänst, samtidigt som företaget även bedriver annan verksamhet.
- e) *olika verksamheter*: å ena sidan alla varor eller tjänster, för vilka ett företag har beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter, eller tjänster av allmänt ekonomiska intresse, som ett företag har anförtrotts att tillhandahålla, och å andra sidan, varje annan enskild vara eller tjänst som ingår i företagets verksamhet.
- f) *exklusiva rättigheter*: rättigheter som en medlemsstat beviljar ett företag genom lag eller annan författning eller något administrativt instrument som ger detta företag ensamrätt att tillhandahålla en tjänst eller bedriva en verksamhet inom ett bestämt geografiskt område.
- g) *särskilda rättigheter*: rättigheter som en medlemsstat beviljar ett begränsat antal företag genom lag eller annan författning eller något administrativt instrument som, inom ett bestämt geografiskt område,
- på annat sätt än utifrån objektiva, proportionerliga och icke-diskriminerande kriterier begränsar antalet företag som har tillstånd att tillhandahålla en viss tjänst eller utföra en viss verksamhet till två eller flera,

⁽¹⁾ EGT L 83, 3.4.1993, s. 1.

- ger flera konkurrerande företag, på annat sätt än enligt dessa kriterier, tillstånd att tillhandahålla en viss tjänst eller utföra en viss verksamhet, eller
 - ger ett eller flera företag på annat sätt än enligt dessa kriterier, författningsenliga fördelar som i väsentlig grad påverkar andra företags möjligheter att tillhandahålla samma tjänst eller bedriva samma verksamhet på i allt väsentligt likvärdiga villkor.
2. Ett dominerande inflytande skall anses föreligga, när de offentliga myndigheterna direkt eller indirekt
- a) äger majoriteten av företagets tecknade egenkapital,
 - b) kontrollerar majoriteten av röstetalet för bolagets samtliga aktier, eller
 - c) har rätt att utse fler än hälften av medlemmarna i företagets administrativa eller verkställande ledning eller i dess styrelse.

▼B*Artikel 3*

Möjligheterna till insyn enligt ►**M3** artikel 1.1 ◀ skall i synnerhet gälla för finansiella förbindelser mellan offentliga myndigheter och offentliga företag av följande slag:

- a) Täckande av driftunderskott.
- b) Tillskott av kapital.
- c) Amorteringsfria tillskott eller lån på förmånliga villkor.
- d) Gynnande genom avkall på vinst eller fordringar.
- e) Gynnande genom avkall på normal avkastningar på utnyttjande allmänna medel.
- f) Ersättning för ekonomiska ålägganden från myndigheter.

▼M3*Artikel 3a*

1. För att säkerställa den insyn som avses i artikel 1.2 skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att varje företag som är skyldigt att ha separat redovisning

- a) för separat internredovisning för var och en av verksamheterna,
- b) korrekt konterar eller fördelar alla kostnader och intäkter på grundval av konsekvent tillämpade och sakligt motiverade redovisningsprinciper,
- c) klart anger vilka principer för kostnadsredovisning som ligger till grund för den separata redovisningen.

2. Punkt 1 skall endast tillämpas på verksamheter som inte omfattas av särskilda bestämmelser som fastställs av gemenskapen och skall inte påverka sådana skyldigheter för medlemsstater eller företag som härrör från fördraget eller från sådana särskilda bestämmelser.

Artikel 4

1. När det gäller den insyn som avses i artikel 1.1, skall direktivet inte tillämpas på finansiella förbindelser mellan offentliga myndigheter och

- a) offentliga företag vad beträffar tjänster som inte kan påverka handeln mellan medlemsstaterna i nämnvärd omfattning,
- b) centralbanker,
- c) offentliga kreditinstitut, när det gäller myndigheters insättningar av allmänna medel på normala affärsmässiga villkor, och
- d) offentliga företag vars totala nettoomsättning under de två sista räkenskapsåren före det år under vilket de i artikel 1.1 avsedda medlen har tillförts eller använts understiger 40 miljoner euro. För offentliga kreditinstitut skall dock motsvarande tröskelvärde vara en balansomslutning på 800 miljoner euro.

2. När det gäller den insyn som avses i artikel 1.2, skall detta direktiv inte tillämpas i följande fall:

- a) I fråga om företag som tillhandahåller tjänster som inte kan påverka handeln mellan medlemsstaterna i nämnvärd omfattning.
- b) I fråga om företag, vars totala nettoomsättning understiger 40 miljoner euro under de två räkenskapsår som föregår det år då det åtnjuter en särskild eller exklusiv rättighet som beviljats

av en medlemsstat enligt artikel 86.1 i fördraget, eller under vilket det anförtrots att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt artikel 86.2 i fördraget, för offentliga kreditinstitut skall dock motsvarande tröskelvärde vara en balansomslutning på 800 miljoner euro.

- c) Om det statliga stöd – oavsett om det ges som subvention, bidrag, ersättning eller i någon annan form – som beviljas ett företag, som anförtrots att tillhandahålla en tjänst av allmänt intresse enligt artikel 86.2 i fördraget, har fastställts för en lämplig tidsperiod enligt ett öppet, genomblickbart och icke-diskriminerande förfarande.

Artikel 5

1. Medlemsstaterna skall se till att information om finansiella förbindelser enligt artikel 1.1 hålls tillgänglig för kommissionen under fem år efter utgången av det räkenskapsår, då de allmänna medlen tillfördes det offentliga företaget. Om emellertid medlen används under ett senare räkenskapsår, skall de fem åren räknas från det årets utgång.

2. Medlemsstaterna skall se till att information om den finansiella och organisatoriska strukturen i sådana företag som avses i artikel 1.2 hålls tillgänglig för kommissionen under fem år från och med utgången av det räkenskapsår som informationen avser.

3. Medlemsstaterna skall, om kommissionen finner det nödvändigt, på begäran lämna information enligt punkterna 1 och 2, tillsammans med övrig nödvändig information, särskilt angående ändamålen för verksamheten.

▼M2

Artikel 5a

1. Medlemsstaterna med tillverkande offentliga företag i tillverkningsindustrin skall lämna kommissionen den finansiella information som anges i punkt 2 årsvis enligt det tidsschema som anges i punkt 4.

2. Den finansiella information som krävs av varje offentligt företag i tillverkningsindustrin i enlighet med punkt 3 är följande:

- i) Årsredovisningen och verksamhetsberättelsen enligt definitionerna i rådets direktiv 78/660/EEG⁽²⁾. Årsredovisningen och verksamhetsberättelsen omfattar balansräkning och vinst- och förlusträkning, förklarande noter jämte uppgift om redovisningsprinciper, styrelseberättelse och redogörelser för företagets olika avdelningar och verksamheter. Vidare skall meddelanden om bolagsstämma och annan relevant information lämnas.

Följande information skall därutöver hållas tillgänglig i den mån den inte framgår av årsredovisningen:

- ii) Tillskott av aktiekapital eller kapital som är av liknande art som aktiekapital, med uppgift om villkoren för tillskottet (dvs. stamaktier, preferensaktier, konvertibler samt räntesatser villkor för rätt till utdelning eller konvertering som är förknippade med dem).
- iii) Bidrag eller bidrag med villkorlig återbetalning.
- iv) Beviljade lån till företaget, däribland överdragningsrätter och förskott på kapitaltillskott, med angivande av räntesatser och lånevillkor och i förekommande fall den säkerhet som företaget ger långivaren.
- v) Garantier som givits av myndigheter till företaget vid lånefinansiering (med angivande av villkor och de avgifter som företaget har betalat för garantiåtagandena).
- vi) Utdelning och balanserade vinstmedel.
- vii) Varje annan form av statligt stöd, i synnerhet efterskänkande av staten tillkommande belopp, däribland sådana som avser återbetalning av lån och bidrag, bolagsskatt eller sociala avgifter och liknande avgifter.

3. De utgifter som krävs enligt punkt 2 skall lämnas för alla offentliga företag med en omsättning av mer än 250 miljoner ►**M3** euro ◀ senaste räkenskapsår.

⁽²⁾ EGT nr L 222, 14.8.1978, s. 11.

Informationen skall lämnas för varje offentligt företag för sig inklusive sådana som är belägna i medlemsstaterna och skall när så är lämpligt innefatta närmare uppgifter om alla transaktioner mellan offentliga företag inom och mellan företagsgrupper liksom mellan offentliga företag och staten. Det aktiekapital som avses i punkt 2 ii) skall omfatta direkta tillskott av aktiekapital från staten liksom aktiekapital som tillskjutits av offentliga holdingbolag eller andra offentliga företag (inklusive finansinstitut) både inom och utom samma koncern. Relationen mellan finansjär och mottagare skall alltid anges. På motsvarande sätt skall den information som krävs enligt punkt 2 lämnas för varje offentligt företag för sig och därjämte för holdingbolag som är moderbolag till en grupp eller undergrupp av flera offentliga företag vilkens sammanlagda försäljning gör att holdingbolaget klassificeras som tillverkningsindustriföretag.

Vissa offentliga företag delar upp sin verksamhet på flera juridiskt åtskilda bolag. För sådana företag är kommissionen beredd att godta en koncernredovisning. Sammanställningen skall återge den ekonomiska verkligheten för en grupp företag som verkar i samma bransch eller i några nära samhörande branscher. Koncernredovisning är inte tillräckligt för grupper som endast har ett rent finansiellt samband.

4. Den information som krävs enligt punkt 2 skall lämnas kommissionen årsvis. Information som avser räkenskapsåret 1992 skall sändas till kommissionen inom två månader efter detta direktivs offentliggörande.

Under år 1993 och följande år skall informationen lämnas inom 15 vardagar efter det att det offentliga företaget har offentliggjort sin verksamhetsberättelse. I alla händelser, och speciellt för företag som inte offentliggör någon verksamhetsberättelse, gäller att den begärda informationen skall lämnas inom nio månader efter det att företagets räkenskapsår har gått till ända.

För att kommissionen skall kunna bestämma hur många företag som omfattas av rapporteringssystemet skall medlemsstaterna lämna kommissionen en förteckning över de bolag som omfattas av denna artikel jämte uppgift om dessas omsättning inom två

månader från det att detta direktiv offentliggjorts. Förteckningen skall uppdateras före den 31 mars varje år.

5. Denna artikel är tillämplig på bolag som ägs eller förvaltas av Treuhandanstalt först då det speciella rapporteringssystem som skapats för Treuhandanstaltinvesteringar upphör att gälla.

6. Medlemsstaterna skall förse kommissionen med alla ytterligare uppgifter som denna finner nödvändiga för att kunna göra en inträngande utvärdering av den information som lämnats.

▼B

Artikel 6

1. Kommissionen skall ej föra vidare sådan inhämtad information enligt ►M3 artikel 5.3 ◀ som omfattas av sekretess.

2. Punkt 1 utgör inget hinder mot publicering av allmän information eller översikter, som inte behandlar enskilda offentliga företag vilka omfattas av detta direktiv.

Artikel 7

Kommissionen skall regelbundet underrätta medlemsstaterna om resultatet av detta direktivs tillämpning.

Artikel 8

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv från och med den 31 december 1981. De skall underrätta kommissionen om dessa.

Artikel 9

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

KOMMISSIONENS DIREKTIV

av den 25 juni 1980 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag (80/723/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 90.3, och med beaktande av följande:

Offentliga företag spelar en viktig roll i medlemsstaternas ekonomi.

Fördraget omfattar inte regler för ägande i medlemsstaterna. Lika behandling av privat och offentligt företagande måste därför garanteras.

Fördraget ålägger kommissionen att se till att medlemsstaterna inte ger sådant stöd till offentliga eller privata företag som strider mot den gemensamma marknaden.

Emellertid kan de finansiella förbindelserna mellan myndigheter och offentliga företag vara så komplicerade att uppgiften försvåras. En rättvis och effektiv tillämpning av reglerna i fördraget om stöd till såväl offentliga som privata företag förutsätter möjlighet till insyn i dessa förbindelser.

Genom denna insyn skall det vara möjligt att skilja mellan statens roll som offentlig myndighet och statens roll som ägare.

Artikel 90.1 ålägger medlemsstaterna vissa skyldigheter då det gäller offentliga företag. Artikel 90.3 ålägger vidare kommissionen att se till att dessa skyldigheter respekteras och ger kommissionen de medel som krävs för ändamålet, vilka innefattar rätten att ange villkoren för hur insyn skall uppnås.

Innebörden av begreppen offentliga myndigheter och offentliga företag måste sålunda klargöras.

Offentliga myndigheter kan utöva ett avgörande inflytande på hur offentliga företag agerar, inte bara som ägare eller majoritetsdelägare, utan också i kraft av det inflytande de utövar i lednings- och tillsynsorgan, som följd antingen av de bestämmelser som styr verksamheten eller av fördelningen av aktiekapitalet.

Allmänna medel kan tillföras offentliga företag antingen direkt eller indirekt. Möjligheten till insyn får inte bero på vilket sätt medel anslås. Det torde också vara nödvändigt att redovisa skälen för att tillföra offentliga medel och att redogöra för hur de används.

Medlemsstaterna kan ha andra mål än ekonomiska för de offentliga företagen. I vissa fall lämnar staten ersättning för kostnader som företagen därvid tar på sig. Även sådan ersättning måste redovisas öppet.

Vissa företag bör undantas från tillämpningen av detta direktiv, antingen på grund av verksamhetens art eller på grund av omsättningens storlek. Det gäller vissa verksamheter utanför konkurrensområdet eller sådana som redan täcks av speciella gemenskapsregler, vilka garanterar tillräcklig insyn. Vidare avses offentliga företag inom sektorer där speciella bestämmelser råder, och företag som är alltför små för att motivera den administrativa kontrollapparaten.

Detta direktiv inskränker inte andra bestämmelser i fördraget, se särskilt artiklarna 90.2, 93 och 223.

Med hänsyn till att berörda företag är konkurrensutsatta, måste den information som ges vara underkastad sekretess.

Detta direktiv skall tillämpas i nära samarbete med medlemsstaterna och om så krävs revideras enligt vunna erfarenheter.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Medlemsstaterna skall se till att finansiella förbindelser mellan offentliga myndigheter och offentliga företag redovisas öppet enligt föreskrifterna i detta direktiv, så att det klart framgår

- a) vilka allmänna medel som offentliga myndigheter direkt tillfört offentliga företag,
- b) vilka allmänna medel som offentliga myndigheter tillfört offentliga företag indirekt via andra offentliga företag eller finansiella institutioner,
- c) på vilket sätt dessa allmänna medel använts.

Artikel 2

I detta direktiv avses med

- offentliga myndigheter: staten och regionala eller lokala myndigheter,
- offentliga företag: varje företag, över vilket de offentliga myndigheterna direkt eller indirekt kan utöva ett dominerande inflytande till följd av ägarskap, finansiell medverkan eller gällande regler.

Ett dominerande inflytande skall anses föreligga, när de offentliga myndigheterna direkt eller indirekt

- a) äger majoriteten av företagets tecknade egenkapital,
- b) kontrollerar majoriteten av röstetalet för bolagets samtliga aktier, eller
- c) har rätt att utse fler än hälften av medlemmarna i företagets administrativa eller verkställande ledning eller i dess styrelse.

Artikel 3

Möjligheterna till insyn enligt artikel 1 skall i synnerhet gälla för finansiella förbindelser mellan offentliga myndigheter och offentliga företag av följande slag:

- a) Täckande av driftunderskott.
- b) Tillskott av kapital.
- c) Amorteringsfria tillskott eller lån på förmånliga villkor.
- d) Gynnande genom avkall på vinst eller fordringar.
- e) Gynnande genom avkall på normal avkastning på utnyttjade allmänna medel.
- f) Ersättning för ekonomiska ålägganden från myndigheter.

Artikel 4

Direktivet skall inte tillämpas på finansiella förbindelser mellan offentliga myndigheter och

- a) offentliga företag, i fråga om tjänster utan nämnvärd inverkan på handeln mellan medlemsstaterna,
- b) offentliga företag i fråga om verksamhet inom något av följande områden:
 - vatten och energi, varvid beträffande atomenergi innefattas framställning och anrikning av uran, återanvändning av kärnbränsle och beredning av material innehållande plutonium,
 - post och telekommunikationer,
 - transporter,
- c) offentliga kreditinstitut,
- d) offentliga företag med omsättning exklusive skatt som ej uppgår till sammanlagt 40 miljoner europeiska beräkningsenheter under de två räkenskapsåren före det år under vilket de medel som avses i artikel 1 tillförts eller använts.

Artikel 5

1. Medlemsstaterna skall se till att information om finansiella förbindelser enligt artikel 1 hålls tillgänglig för kommissionen under fem år efter utgången av det räkenskapsår, då de allmänna medlen tillfördes det offentliga företaget. Om emellertid medlen används under ett senare räkenskapsår, skall de fem åren räknas från det årets utgång.
2. Medlemsstaterna skall när kommissionen finner det nödvändigt på begäran lämna information enligt punkt 1, tillsammans med övrig nödvändig information, särskilt angående ändamålet med verksamheten.

Artikel 6

1. Kommissionen skall ej föra vidare sådan inhämtad information enligt artikel 5.2 som omfattas av sekretess.
2. Punkt 1 utgör inget hinder mot publicering av allmän information eller översikter, som inte behandlar enskilda offentliga företag vilka omfattas av detta direktiv.

Artikel 7

Kommissionen skall regelbundet underrätta medlemsstaterna om resultatet av detta direktivs tillämpning.

Artikel 8

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv från och med den 31 december 1981. De skall underrätta kommissionen om dessa.

Artikel 9

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 25 juni 1980.

På kommissionens vägnar
Raymond VOUEL
Ledamot av kommissionen

KOMMISSIONENS DIREKTIV

av den 24 juli 1985 om ändring av direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag (85/413/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 90.3, och med beaktande av följande:

I artikel 4 b och c i kommissionens direktiv 80/723/EEG ⁽³⁾ undantas från direktivets tillämpningsområde offentliga företag inom vatten- och energiförsörjning, post och telekommunikationer, transporter samt offentliga kreditinstitut.

Offentliga företag inom dessa områden spelar en viktig roll i medlemsstaterna. På grund av utvecklingen av de berörda sektorernas konkurrensläge och av den tilltagande ekonomiska integrationen har det visat sig viktigare än förut att ha möjlighet till insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstaterna och offentliga företag på vissa områden som tidigare varit undantagna.

Lika behandling av offentliga och privata företag måste gälla även inom dessa områden. Framför allt måste insyn skapas i finansiella förbindelser mellan medlemsstater och offentliga företag i de angivna sektorerna av samma skäl och i samma utsträckning som för företag inom ramen för direktiv 80/723/EEG.

Fördraget ålägger kommissionen att se till att medlemsstaterna inte lämnar stöd som strider mot den gemensamma marknaden vare sig till offentliga eller privata företag i dessa sektorer.

I samband med att direktiv 80/723/EEG anmälades meddelade kommissionen medlemsstaterna att undantaget för dessa sektorer gällde bara tillfälligt.

⁽³⁾ EGT nr L 195, 29.7.1980, s. 35.

Enligt artikel 232.1 i Romfördraget skall bestämmelserna i detta ej påverka bestämmelserna i Fördraget om Europeiska kol- och stålgemenskapen. Emellertid innehåller det senare fördraget specialbestämmelser, som anger medlemsstaternas skyldigheter i fråga om offentliga företag och stöd. Därmed skall artikel 90 i Romfördraget inte tillämpas på offentliga företag som avses i Fördraget om Europeiska kol- och stålgemenskapen.

Enligt artikel 232.2 i Romfördraget får dess bestämmelser inte avvika från Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. I det senare finns dock inga bestämmelser om offentliga företag eller stöd, varför Romfördragets artikel 90 är tillämplig på atomenergiområdet.

Genom rådets lagstiftning regleras redan i stor utsträckning insynen i medlemsstaternas finansiella förbindelser med offentliga företag inom verksamhetsområdena järnvägar, vägar och transporter på inre vattenvägar. Detta direktiv strider ej mot denna lagstiftning.

Direktiv 80/723/EEG innehåller bestämmelser, särskilt i artiklarna 3 och 5, för att underlätta kommissionens uppgift enligt denna rådslagstiftning, i synnerhet då det gäller att framställa regelbundet återkommande rapporter om berörda offentliga företag.

Tillämpningsområdet för direktiv 80/723/EEG skall sålunda utsträckas till att omfatta hela transportsektorn.

Direktivet täcker även medlemsstaternas finansiella förbindelser med offentliga kreditinstitut. Emellertid omfattar direktivet inte centralbanker med ansvar för penningpolitiken.

Myndigheter deponerar ofta medel kortfristigt i offentliga kreditinstitut på normala, affärsmässiga villkor. Sådana insättningar är inte förknippade med särskilda förmåner för kreditinstitutet och skall därför inte omfattas av direktivet.

Ett kreditinstituts ekonomiska betydelse beror inte på omsättningen utan på balansomslutningen. Därför skall gränsvärdet enligt artikel 4 d i direktiv 80/723/EEG när det gäller kreditinstitut avse det senare kriteriet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Artikel 4 i direktiv 80/723/EEG skall ersättas med följande:

”Artikel 4

Detta direktiv skall inte tillämpas på finansiella förbindelser mellan myndigheter och

- a) offentliga företag vad beträffar tjänster utan nämnvärd inverkan på handeln mellan medlemsstater,
- b) centralbanker och Institut Monétaire Luxembourgeois,
- c) offentliga kreditinstitut, när det gäller myndigheters insättningar av allmänna medel på normala affärsmässiga villkor,
- d) offentliga företag vars totala omsättning före skatt under de två sista räkenskapsåren före det år under vilket de i artikel 1 avsedda medlen har tillförts eller använts understiger 40 miljoner ecu. För offentliga kreditinstitut skall dock motsvarande tröskelvärde vara en balansslutning på 800 miljoner ecu.”

Artikel 2

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv från och med 1 januari 1986. De skall underrätta kommissionen om detta.

Artikel 3

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 24 juli 1985

På kommissionens vägnar
Peter SUTHERLAND
Ledamot av kommissionen

KOMMISSIONENS DIREKTIV 93/84/EEG

av den 30 september 1993 om ändring av direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 90.3 i detta, och med beaktande av följande:

Genom kommissionens direktiv 80/723/EEG ⁽⁴⁾, ändrat genom direktiv 85/413/EEG ⁽⁵⁾, infördes ett system som ålägger medlemsstaterna att säkerställa möjlighet till insyn i de finansiella förbindelserna mellan myndigheter och offentliga företag. I det direktivet krävs också att viss information sparas hos medlemsstaterna och på begäran lämnas till kommissionen.

Direktiv 80/723/EEG innehåller bestämmelser, särskilt i artiklarna 3 och 5, som kan göra det lättare för kommissionen att fullgöra sina åtaganden.

Offentliga företag spelar en viktig roll i medlemsstaternas ekonomiska liv. Behovet av insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstaterna och deras offentliga företag har visat sig vara större än tidigare, på grund av förändringar i konkurrensläget på den gemensamma marknaden, i synnerhet som gemenskapen utvecklas mot större ekonomisk integration och social samhörighet.

Medlemsstaterna har antagit Europeiska enhetsakten vilket har lett till skapandet av den inre marknaden med verkan från och med den 1 januari 1993. Detta har ökat konkurrenstrycket och medför att kommissionen måste vaka över att fördelarna med den inre marknaden till fullo uppnås. I och med genomförandet av den inre

⁽⁴⁾ EGT nr L 195, 29.7.1980, s. 35.

⁽⁵⁾ EGT nr L 229, 28.8.1985, s. 20.

marknaden blir det alltmera nödvändigt att se till att offentliga och privata företag får samma möjligheter.

Det har konstaterats att en betydande del av de finansiella flödena mellan en stat och dess offentliga företag sker genom en mängd olika slags finansiella överföringar och inte bara i form av kapitaltillskott eller tillskott av liknande art.

Särskilt inom tillverkningsindustrin har kommissionen konstaterat att betydande statligt stöd har getts utan att anmälas i enlighet med artikel 93.3 i fördraget. Första ⁽⁶⁾, andra ⁽⁷⁾ och tredje ⁽⁸⁾ undersökningarna av statligt stöd bekräftar att statsstöd alltså i stor utsträckning ges på ett otillåtet sätt.

Ett rapporteringssystem som bygger på kontroll i efterhand av de finansiella flödena mellan myndigheter och offentliga företag kommer att sätta kommissionen i stånd att fullgöra sina åtaganden. Kontrollsystemet måste omfatta detaljerad ekonomisk information. Sådan är inte alltid offentligt tillgänglig, och om så är fallet är den inte alltid tillräckligt detaljerad för att kunna tjäna som underlag för en utvärdering av de finansiella flödena mellan staten och offentliga företag.

Alla uppgifter som begärs kan anses stå i skäligt förhållande till det syfte som skall tillgodoses, om man tar hänsyn till att de redan omfattas av uppgiftsplikten enligt fjärde rådsdirektivet 78/660/EEG ⁽⁹⁾ om årsredovisningar i bolag, senast ändrat genom direktiv 90/605/EEG ⁽¹⁰⁾.

För att begränsa den administrativa belastningen på medlemsstaterna bör rapporteringssystemet utnyttja både offentligt tillgängliga uppgifter och uppgifter som är tillgängliga via majoritetsägare. Rapportering på koncernnivå är tillåten. Störst snedvridning av konkurrensen på den gemensamma marknaden orsakas av fördragsstridigt stöd till stora företag i tillverkningsindustrin. Rapporteringssystemet kan därför för närvarande begränsas till företag med en årsomsättning på över 250 miljoner ecu.

⁽⁶⁾ ISBN 92-825-9536-6.

⁽⁷⁾ ISBN 92-826-0387-3.

⁽⁸⁾ ISBN 92-826-4638-6.

⁽⁹⁾ EGT nr L 222, 14.8.1978, s. 11.

⁽¹⁰⁾ EGT nr L 317, 16.11. 1990, s. 60.

När kommissionen år 1980 anmälde direktiv 80/723/EEG var dess ståndpunkt att kapitalöverföringar mellan offentliga företag eller inom en grupp av offentliga företag inte omfattades av de krav som uppställdes i det direktivet, men det finns nu skäl att låta information om sådana överföringar ingå på grund av nya behov i det ekonomiska livet som ofta påverkas av statsingripanden via offentliga företag. Såsom understrukits genom EG-domstolens praxis sedan 1980 ⁽¹¹⁾ har medlemsstaternas överträdelser av bestämmelserna i artikel 93.3 ökat betydligt, vilket har gjort kommissionens övervakning på konkurrensområdet allt svårare. Kommissionens övervakningsbefogenheter måste därför ökas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 80/723/EEG ändras på följande sätt:

1. I artikel 2 skall följande strecksats läggas till:
”– offentliga företag i tillverkningsindustrin: företag vars huvudsakliga verksamhet, definierad som minst 50 procent av årsomsättningen, är tillverkning. Detta är företag vars verksamhet omfattas av Avdelning D – Tillverkning (underavdelning DA t.o.m. DN i Nace (Rev. 1) ^(12*).”

2. Följande artikel skall införas:

”Artikel 5a

1. Medlemsstater med tillverkande offentliga företag i tillverkningsindustrin skall lämna kommissionen den finansiella information som anges i punkt 2 årsvis enligt det tidsschema som anges i punkt 4.

⁽¹¹⁾ Se t.ex. domarna i målet 290/83 (jordbrukskreditfond) av den 30 januari 1985, Rec. 1985, s. 439, de förenade målen 67, 68 och 70/85 (Van der Kooy) av den 2 februari 1988, Rec. 1988, s. 219, målet C-303/88 (Eni-Lanerossi) av den 21 mars 1991, Rec. 1991, s. I-1433 samt målet C-305/89 (Iri/Finmeccanica/Alfa Romeo) av den 21 mars 1991, Rec. 1991, s. I-1603.

^(12*) EGT nr L 83, 3.4.1993, s. 1.

2. Den finansiella information som krävs av varje offentligt företag i tillverkningsindustrin i enlighet med punkt 3 är följande:

- i) Årsredovisningen och verksamhetsberättelsen enligt definitionerna i rådets direktiv 78/660/EEG ^(13*). Årsredovisningen och verksamhetsberättelsen omfattar balansräkning och vinst- och förlusträkning, förklarande noter jämte uppgift om redovisningsprinciper, styrelseberättelse och redogörelser för företagets olika avdelningar och verksamheter. Vidare skall meddelanden om bolagsstämma och annan relevant information lämnas.

Följande information skall därutöver hållas tillgänglig i den mån den inte framgår av årsredovisningen:

- ii) Tillskott av aktiekapital eller kapital som är av liknande art som aktiekapital, med uppgift om villkoren för tillskottet (dvs. stamaktier, preferensaktier, konvertibler samt räntesatser villkor för rätt till utdelning eller konvertering som är förknippade med dem.
- iii) Bidrag eller bidrag med villkorlig återbetalning
- iv) Beviljade lån till företaget, däribland överdragningsrätter och förskott på kapitaltillskott, med angivande av räntesatser och lånevillkor och i förekommande fall den säkerhet som företaget ger långivaren.
- v) Garantier som givits av myndigheter till företaget vid lånefinansiering (med angivande av villkor och de avgifter som företaget har betalat för garantiåtagandena).
- vi) Utdelning och balanserade vinstmedel.
- vii) Varje annan form av statligt stöd, i synnerhet efterskänkande av staten tillkommande belopp, däribland sådana som avser återbetalning av lån och bidrag, bolagsskatt eller sociala avgifter och liknande avgifter.

3. De uppgifter som krävs enligt punkt 2 skall lämnas för alla offentliga företag med en omsättning av mer än 250 miljoner ecu senaste räkenskapsår.

⁽¹³⁾ EGT nr L 222, 14.8.1978, s. 11.

Informationen skall lämnas för varje offentligt företag för sig inklusive sådana som är belägna i medlemsstaterna och skall när så är lämpligt innefatta närmare uppgifter om alla transaktioner mellan offentliga företag inom och mellan olika företagsgrupper liksom mellan offentliga företag och staten. Det aktiekapital som avses i punkt 2 ii) skall omfatta direkta tillskott av aktiekapital från staten liksom aktiekapital som tillskjutits av offentliga holdingbolag eller andra offentliga företag (inklusive finansinstitut) både inom och utom samma koncern. Relationen mellan finansiär och mottagare skall alltid anges. På motsvarande sätt skall den information som krävs enligt punkt 2 lämnas för varje offentligt företag för sig och därjämte för holdingbolag som är moderbolag till en grupp eller undergrupp av flera offentliga företag vilkens sammanlagda försäljning gör att holdingbolaget klassificeras som tillverkningsindustriföretag.

Vissa offentliga företag delar upp sin verksamhet på flera juridiskt åtskilda bolag. För sådana företag är kommissionen beredd att godta en koncernredovisning. Sammanställningen skall återge den ekonomiska verkligheten för en grupp företag som verkar i samma bransch eller i några nära samhörande branscher. Koncernredovisning är inte tillräckligt för grupper som endast har ett rent finansiellt samband.

4. Den information som krävs enligt punkt 2 skall lämnas kommissionen årsvis. Information som avser räkenskapsåret 1992 skall sändas till kommissionen inom två månader efter detta direktivs offentliggörande.

Under år 1993 och följande år skall informationen lämnas inom 15 vardagar efter det att det offentliga företaget har offentliggjort sin verksamhetsberättelse. I alla händelser, och speciellt för företag som inte offentliggör någon verksamhetsberättelse, gäller att den begärda informationen skall lämnas inom nio månader efter det att företagets räkenskapsår har gått till ända.

För att kommissionen skall kunna bestämma hur många företag som omfattas av rapporteringssystemet skall medlemsstaterna lämna kommissionen en förteckning över de bolag som omfattas av denna artikel jämte uppgift om dessas omsättning inom två måna-

der från det att detta direktiv offentliggjorts. Förteckningen skall uppdateras före den 31 mars varje år.

5. Denna artikel är tillämplig på bolag som ägs eller förvaltas av Treuhandanstalt först då det speciella rapporteringssystem som skapats för Treuhandanstaltinvesteringar upphör att gälla.

6. Medlemsstaterna skall förse kommissionen med alla ytterligare uppgifter som denna finner nödvändiga för att kunna göra en inträngande utvärdering av den information som lämnats.”

Artikel 2

Medlemsstaterna skall senast den 1 november 1993 vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De skall omedelbart underrätta kommission om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 3

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 30 september 1993.

På rådets vägnar
Karel VAN MIERT
Vice ordförande

Kommissionens direktiv 2000/52/EG

av den 26 juli 2000 om ändring av direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 86.3 i detta, och av följande skäl:

(1) Enligt kommissionens direktiv 80/723/EEG⁽¹⁴⁾, senast ändrat genom direktiv 93/84/EEG⁽¹⁵⁾, skall medlemsstaterna se till att finansiella förbindelser mellan offentliga myndigheter och offentliga företag redovisas öppet. I direktiv 80/723/EEG anges att medlemsstaterna skall bevara viss information om finansiella förbindelser och på begäran lämna ut denna till kommissionen, medan övrig information skall lämnas i form av årliga rapporter.

(2) Olika ekonomiska sektorer som tidigare kännetecknats av nationella, regionala eller lokala monopol har med tillämpning av fördraget eller av regler som antagits av medlemsstaterna och gemenskapen öppnats, eller håller på att öppnas för konkurrens, helt eller delvis. Under denna process har vikten av att EG:s konkurrensregler tillämpas rättvist och effektivt inom dessa sektorer framstått klart, särskilt när det gäller att se till att det inte förekommer något missbruk av en dominerande ställning enligt artikel 82 i fördraget, och inte heller något statligt stöd enligt artikel 87 i fördraget, om det inte är förenligt med den gemensamma marknaden, vilket dock inte påverkar den eventuella tillämpningen av artikel 86.2 i fördraget.

(3) Medlemsstaterna beviljar ofta särskilda eller exklusiva rättigheter till företag inom dessa sektorer eller betalar ut bidrag eller någon annan form av ersättning till vissa företag som har anförtrots att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Dessa företag konkurrerar även ofta med andra företag.

⁽¹⁴⁾ EGT L 195, 29.7.1980, s. 35.

⁽¹⁵⁾ EGT L 254, 12.10.1993, s. 16.

(4) Enligt artikel 86.2 och 86.3 i fördraget är det i princip medlemsstaternas sak att, efter eget bestämmande, anförtro vissa företag tillhandahållandet av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, medan kommissionen har ansvaret för att säkerställa att bestämmelserna i artikel 86 tillämpas korrekt.

(5) Enligt artikel 86.1 i fördraget skall medlemsstaterna beträffande offentliga företag och företag som de beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter inte vidta och inte heller bibehålla någon åtgärd som strider mot reglerna i fördraget. Artikel 86.2 i fördraget gäller företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Enligt artikel 86.3 i fördraget skall kommissionen säkerställa att bestämmelserna i artikel 86 tillämpas och utfärda lämpliga direktiv eller beslut vad avser medlemsstaterna. Enligt de tolkningsbestämmelser som bifogats fördraget genom protokollet om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna skall bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen inte påverka medlemsstaternas behörighet att svara för finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst i den utsträckning som denna finansiering beviljas radio- och TV-organisationerna för att de skall utföra det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som har tilldelats dem, utformats och organiserats av varje medlemsstat och i den utsträckning som finansieringen inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset, varvid kraven på att utföra uppdraget att verka i allmänhetens tjänst skall beaktas. För att kommissionen skall kunna säkerställa att bestämmelserna i artikel 86 i fördraget tillämpas måste kommissionen få nödvändig information. Detta innebär att villkoren för hur insyn skall åstadkommas måste preciseras.

(6) Tillämpningen av konkurrensreglerna, och framför allt av artikel 86 i fördraget, skulle kunna försvåras på grund av komplexiteten i de förhållanden som gäller för de olika typer av offentliga eller privata företag som beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter eller anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, liksom även till följd av det faktum att ett och samma företag kan bedriva ett stort antal olika verksamheter och på grund av att avregleringen av marknaderna nått olika långt i de olika medlemsstaterna. Medlemsstaterna och kommissionen måste därför få detaljerade uppgifter om de berörda företagens interna

finansiella och organisatoriska struktur, framför allt separat och tillförlitlig redovisning för olika verksamheter som bedrivs av samma företag. Sådan information är inte alltid tillgänglig eller tillräckligt detaljerad eller tillförlitlig.

(7) I redovisningen bör de olika verksamheterna särskiljas, och den bör innehålla uppgifter om kostnader och intäkter från varje verksamhet samt om metoderna för kontering och fördelning av kostnader och intäkter. Sådan separat redovisning bör hållas tillgänglig dels för varor eller tjänster för vilka medlemsstaten har beviljat särskilda eller exklusiva rättigheter eller för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som ett företag har anförtrotts att tillhandahålla av medlemsstaten, dels för alla andra varor och tjänster som ingår i företagets verksamhet. Skyldigheten att ha separat redovisning bör inte gälla företag som i sin verksamhet bara tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och som inte bedriver någon verksamhet utöver dessa tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Det förefaller inte nödvändigt att kräva separat redovisning i fråga om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller när det gäller särskilda eller exklusiva rättigheter i den mån som detta inte behövs för fördelningen av kostnader och intäkter mellan dessa varor och tjänster och sådana varor och tjänster som inte är av allmänt ekonomiskt intresse eller som inte omfattas av särskilda eller exklusiva rättigheter.

(8) Att kräva att medlemsstaterna ser till att de berörda företagen har sådan separat redovisning är det effektivaste sättet att säkerställa en rättvis och effektiv tillämpning av konkurrensreglerna. Kommissionen har i ett meddelande om tjänster i allmänhetens intresse i Europa⁽¹⁶⁾ betonat den stora betydelse som sådana tjänster har. Det är också nödvändigt att ta hänsyn till betydelsen av de berörda sektorer där tjänster i allmänhetens intresse kan förekomma, den starka marknadsposition de berörda företagen kan ha och sårbarheten i den konkurrens som uppstår när dessa sektorer avregleras. För att uppnå det grundläggande målet att skapa insyn är det nödvändigt och lämpligt i enlighet med proportionalitetsprincipen att fastställa bestämmelser om separat redovisning. Detta direktiv går inte utöver vad som är absolut

⁽¹⁶⁾ EGT C 281, 26.9.1996, s. 3.

nödvändigt för att uppnå de eftersträvade målen i enlighet med artikel 5 tredje stycket i fördraget.

(9) Inom vissa sektorer skall medlemsstaterna och vissa företag föra separat redovisning enligt bestämmelser som antagits av gemenskapen. Det är nödvändigt att se till att all ekonomisk verksamhet inom gemenskapen behandlas lika och att utvidga kravet på separat redovisning till att omfatta alla jämförbara situationer. Detta direktiv bör inte medföra någon ändring av de särskilda bestämmelser som, i samma syfte, fastställs genom annan gemenskapslagstiftning, och det bör därför inte gälla verksamhet som bedrivs av företag som omfattas av dessa bestämmelser.

(10) För företag med en total årlig nettoomsättning som understiger 40 miljoner euro är det för närvarande inte nödvändigt att kräva separat redovisning, eftersom deras verksamhet inte påverkar konkurrensen annat än i begränsad utsträckning och eftersom onödig administrativ belastning bör undvikas. Tillhandahållandet av vissa typer av tjänster som endast i begränsad utsträckning påverkar handeln mellan medlemsstaterna behöver inte heller omfattas av kravet på separat redovisning. Detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av andra regler för medlemsstaternas tillhandahållande av information till kommissionen.

(11) Det förefaller för närvarande inte nödvändigt att kräva separat redovisning av företag som under en lämplig tidsperiod mottar en ersättning för att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som har fastställts genom ett öppet, genomblickbart och ickediskriminerande förfarande.

(12) Enligt artikel 295 i fördraget skall fördraget inte i något hänseende ingripa i medlemsstaternas egendomsordning. Konkurrensreglerna bör inte tillämpas så att offentliga eller privata företag diskrimineras på ett omotiverat sätt. Detta direktiv bör gälla både offentliga och privata företag.

(13) Det finns skillnader i den territoriella förvaltningsstrukturen i medlemsstaterna. Detta direktiv bör omfatta offentliga myndigheter på alla nivåer i varje medlemsstat.

(14) Direktiv 80/723/EEG bör därför ändras.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 80/723/EEG ändras på följande sätt:

1. Rubriken skall ersättas med följande:

”Kommissionens direktiv 80/723/EEG av den 25 juni 1980 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet”.

2. Artiklarna 1 och 2 skall ersättas med följande:

”Artikel 1

1. Medlemsstaterna skall se till att finansiella förbindelser mellan offentliga myndigheter och offentliga företag redovisas öppet enligt föreskrifterna i detta direktiv, så att det klart framgår

- a) vilka allmänna medel som offentliga myndigheter direkt tillfört offentliga företag,
- b) vilka allmänna medel som offentliga myndigheter tillfört offentliga företag indirekt via andra offentliga företag eller finansiella institut,
- c) på vilket sätt dessa allmänna medel använts.

2. Medlemsstaterna skall, utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda bestämmelser som fastställs av gemenskapen, säkerställa att den finansiella och organisatoriska strukturen i varje företag som är skyldigt att ha separat redovisning avspeglas korrekt i den separata redovisningen, så att följande anges tydligt:

- a) Kostnader och intäkter som härrör från de olika verksamheterna.
- b) Fullständiga uppgifter om de metoder som tillämpats på konteringen och fördelningen av kostnaderna och intäkterna på de olika verksamheterna.

Artikel 2

1. I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelse som här anges:

- a) offentliga myndigheter: alla offentliga myndigheter, inbegripet staten och regionala och lokala myndigheter samt alla övriga territoriella myndigheter.
- b) offentliga företag: varje företag, över vilket de offentliga myndigheterna direkt eller indirekt kan utöva ett dominerande inflytande till följd av ägarskap, finansiell medverkan eller gällande regler.
- c) offentliga företag i tillverkningssektorn: företag vars huvudsakliga verksamhet, definierad som minst 50 procent av årsomsättningen, är tillverkning. Detta är företag vars verksamhet omfattas av Avdelning D-Tillverkning (underavdelning DA t.o.m. DN i Nace (rev. 1))⁽¹⁷⁾.
- d) företag som är skyldigt att ha separat redovisning: varje företag som har beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter av en medlemsstat enligt artikel 86.1 i fördraget, eller som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt artikel 86.2 i fördraget, och som får statligt stöd i någon form, inbegripet subventioner, bidrag och ersättningar, för tillhandahållandet av en sådan tjänst, samtidigt som företaget även bedriver annan verksamhet.
- e) olika verksamheter: å ena sidan alla varor eller tjänster, för vilka ett företag har beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter, eller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, som ett företag har anförtrotts att tillhandahålla, och å andra sidan, varje annan enskild vara eller tjänst som ingår i företagets verksamhet.
- f) exklusiva rättigheter: rättigheter som en medlemsstat beviljar ett företag genom lag eller annan författning eller något administrativt instrument som ger detta företag ensamrätt att tillhandahålla en tjänst eller bedriva en verksamhet inom ett bestämt geografiskt område.
- g) särskilda rättigheter: rättigheter som en medlemsstat beviljar ett begränsat antal företag genom lag eller annan författning eller

⁽¹⁷⁾ EGT L 83, 3.4.1993, s. 1.

något administrativt instrument som, inom ett bestämt geografiskt område,

- på annat sätt än utifrån objektiva, proportionerliga och icke-diskriminerande kriterier begränsar antalet företag som har tillstånd att tillhandahålla en viss tjänst eller utföra en viss verksamhet till två eller flera,
- ger flera konkurrerande företag, på annat sätt än enligt dessa kriterier, tillstånd att tillhandahålla en viss tjänst eller utföra en viss verksamhet, eller
- ger ett eller flera företag, på annat sätt än enligt dessa kriterier, författningsenliga fördelar som i väsentlig grad påverkar andra företags möjligheter att tillhandahålla samma tjänst eller bedriva samma verksamhet på i allt väsentligt likvärdiga villkor.

2. Ett dominerande inflytande skall anses föreligga, när de offentliga myndigheterna direkt eller indirekt

- a) äger majoriteten av företagets tecknade egenkapital,
- b) kontrollerar majoriteten av röstetalet för bolagets samtliga aktier, eller
- c) har rätt att utse fler än hälften av medlemmarna i företagets administrativa eller verkställande ledning eller i dess styrelse.”

3. I artikel 3, skall ”artikel 1” ersättas med ”artikel 1.1”.

4. Följande artikel 3a skall införas:

”Artikel 3a

1. För att säkerställa den insyn som avses i artikel 1.2 skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att varje företag som är skyldigt att ha separat redovisning

- a) för separat internredovisning för var och en av verksamheterna,
- b) korrekt konterar eller fördelar alla kostnader och intäkter på grundval av konsekvent tillämpade och sakligt motiverade redovisningsprinciper,
- c) klart anger vilka principer för kostnadsredovisning som ligger till grund för den separata redovisningen.

2. Punkt 1 skall endast tillämpas på verksamheter som inte omfattas av särskilda bestämmelser som fastställs av gemenskapen och skall inte påverka sådana skyldigheter för medlemsstater eller företag som härrör från fördraget eller från sådana särskilda bestämmelser.”

5. Artiklarna 4 och 5 skall ersättas med följande:

”Artikel 4

1. När det gäller den insyn som avses i artikel 1.1, skall direktivet inte tillämpas på finansiella förbindelser mellan offentliga myndigheter och

- a) offentliga företag vad beträffar tjänster som inte kan påverka handeln mellan medlemsstaterna i nämnvärd omfattning,
- b) centralbanker,
- c) offentliga kreditinstitut, när det gäller myndigheters insättningar av allmänna medel på normala affärsmässiga villkor, och
- d) offentliga företag vars totala nettoomsättning under de två sista räkenskapsåren före det år under vilket de i artikel 1.1 avsedda medlen har tillförts eller använts understiger 40 miljoner euro. För offentliga kreditinstitut skall dock motsvarande tröskelvärde vara en balansomslutning på 800 miljoner euro.

2. När det gäller den insyn som avses i artikel 1.2, skall detta direktiv inte tillämpas i följande fall:

- a) I fråga om företag som tillhandahåller tjänster som inte kan påverka handeln mellan medlemsstaterna i nämnvärd omfattning.
- b) I fråga om företag, vars totala nettoomsättning understiger 40 miljoner euro under de två räkenskapsår som föregår det år då det åtnjuter en särskild eller exklusiv rättighet som beviljats av en medlemsstat enligt artikel 86.1 i fördraget, eller under vilket det anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt artikel 86.2 i fördraget, för offentliga kreditinstitut skall dock motsvarande tröskelvärde vara en balansomslutning på 800 miljoner euro.

- c) Om det statliga stöd – oavsett om det ges som subvention, bidrag, ersättning eller i någon annan form – som beviljas ett företag, som anförtrots att tillhandahålla en tjänst av allmänt intresse enligt artikel 86.2 i fördraget, har fastställts för en lämplig tidsperiod enligt ett öppet, genomblickbart och icke-diskriminerande förfarande.

Artikel 5

1. Medlemsstaterna skall se till att information om finansiella förbindelser enligt artikel 1.1 hålls tillgänglig för kommissionen under fem år efter utgången av det räkenskapsår, då de allmänna medlen tillfördes det offentliga företaget. Om emellertid medlen används under ett senare räkenskapsår, skall de fem åren räknas från det årets utgång.
2. Medlemsstaterna skall se till att information om den finansiella och organisatoriska strukturen i sådana företag som avses i artikel 1.2 hålls tillgänglig för kommissionen under fem år från och med utgången av det räkenskapsår som informationen avser.
3. Medlemsstaterna skall, om kommissionen finner det nödvändigt, på begäran lämna information enligt punkterna 1 och 2, tillsammans med övrig nödvändig information, särskilt angående ändamålen för verksamheten.”
6. I artikel 5a.3 skall ”ecu” ersättas med ”euro”.
7. I artikel 6.1 skall ”artikel 5.2” ersättas med ”artikel 5.3”.

Artikel 2

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 31 juli 2001. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

Artikel 1.2 i direktiv 80/723/EEG, i dess lydelse enligt detta direktiv, skall tillämpas senast från och med den 1 januari 2002.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 26 juli 2000.

På kommissionens vägnar
Mario Monti
Ledamot av kommissionen

Bilaga 3 Utdrag från Nace (Rev 1)

Utdrag från bilaga till rådets förordning (EEG) nr 3037/90 av den 9 oktober 1990 om statistisk näringsgrensindelning i Europeiska gemenskapen

AVDELNING D: TILLVERKNING

UNDERAVDELNING DA: LIVSMEDELS-, DRYCKESVARU- OCH TOBAKSVARUFRAMSTÄLLNING

15 LIVSMEDELS- OCH DRYCKESVARUFRAMSTÄLLNING

15.1 Slakt, beredning och hållbarhetsbehandling av kött och köttvaror 151 ¢

15.11 Kreatursslakt, beredning och hållbarhetsbehandling av kreaturskött 1511 ¢

15.12 Fjäderfäslakt, beredning och hållbarhetsbehandling av fjäderfäkött 1511 ¢

15.13 Charkuteri- och annan köttvarutillverkning 1511 ¢

15.2 Beredning och hållbarhetsbehandling av fisk och fiskprodukter 151 ¢

15.20 Beredning och hållbarhetsbehandling av fisk och fiskprodukter 1512

15.3 Beredning och hållbarhetsbehandling av frukt, bär och grönsaker 151 ¢

15.31 Beredning och hållbarhetsbehandling av potatis 1513 ¢

15.32 Juice- och safttillverkning 1513 ¢

15.33 Annan beredning och hållbarhetsbehandling av frukt, bär och grönsaker 1513 ¢

15.4 Framställning av vegetabiliska och animaliska oljor och fetter 151 ¢

15.41 Utvinning av råa vegetabiliska och animaliska oljor och fetter 1514 ¢

15.42 Framställning av raffinerade vegetabiliska och animaliska oljor och fetter 1514 ¢

761/93

3037/90 --- I

9

Huvudgrupp

Nyckel ISIC

Rev. 3 Benämning

Undergrupp

Grupp

15.43 Matfettstillverkning 1514 ¢

15.5 Mejerivaru- och glasstillverkning 152 ¢

15.51 Mejerivarutillverkning 1520 ¢

15.52 Glasstillverkning 1520 ¢

15.6 Tillverkning av kvarnprodukter och stärkelse 153 ¢

15.61 Tillverkning av kvarnprodukter 1531 ¢

15.62 Stärkelsetillverkning 1532 ¢

15.7 Framställning av beredda djurfoder 153 ¢

15.71 Framställning av beredda fodermedel 1533 ¢

15.72 Framställning av mat till sällskapsdjur 1533 ¢

15.8 Övrig livsmedelsframställning 154 ¢

15.81 Tillverkning av mjukt matbröd och färska bakverk 1541 ¢

15.82 Tillverkning av knäckebröd, kex och konserverade bakverk 1541 ¢

15.83 Sockertillverkning 1542 ¢

15.84 Tillverkning av choklad, choklad- och sockerkonfektyrer 1543 ¢

15.85 Tillverkning av pastaprodukter 1544 ¢

15.86 Framställning av te och kaffe 1549 ¢

15.87 Tillverkning av senap, ketchup, kryddor och andra smaksättningsmedel 1549 ¢

15.88 Tillverkning av homogeniserade livsmedelspreparat inkl. dietmat 1549 ¢

15.89 Framställning av andra livsmedel 1549 ¢

15.9 Framställning av drycker 155 ¢

15.91 Framställning av destillerade, alkoholhaltiga drycker 1551 ¢

15.92 Framställning av råsprit ur jästa råvaror 1551 ¢

15.93 Framställning av vin 1552 ¢

15.94 Framställning av cider och andra fruktviner 1552 ¢

15.95 Framställning av andra icke-destillerade jästa drycker 1552 ¢

15.96 Framställning av öl 1553 ¢

15.97 Framställning av malt 1553 ¢

15.98 Framställning av mineralvatten och läskedrycker 1554 ¢

16 TOBAKSVARUTILLVERKNING

16.0 Tobaksvarutillverkning 160 ¢

16.00 Tobaksvarutillverkning 1600 ¢

761/93

3037/90 --- I

10

Huvudgrupp

Nyckel ISIC

Rev. 3 Benämning

Undergrupp

Grupp

UNDERAVDELNING DB: TEXTIL- OCH BEKLÄDNADSVARUTILLVERKNING**17 TEXTILVARUTILLVERKNING**

17.1 Garntillverkning 171 ¢

17.11 Tillverkning av garn av bomullstyp 1711 ¢

17.12 Tillverkning av garn av kardgarnstyp 1711 ¢

17.13 Tillverkning av garn av kamgarnstyp 1711 ¢

17.14 Tillverkning av garn av lingarnstyp 1711 ¢

17.15 Tillverkning av garn av silketyp 1711 ¢

17.16 Sytrådstillverkning 1711 ¢

17.17 Annan garntillverkning 1711 ¢

17.2 Vävnadstillverkning 171 ¢

17.21 Tillverkning av bomullsvävnader o.d. 1711 ¢

17.22 Tillverkning av kardgarnsvävnader o.d. 1711 ¢

17.23 Tillverkning av kamgarnsvävnader o.d. 1711 ¢

17.24 Tillverkning av sidenvävnader o.d. 1711 ¢

17.25 Annan vävnadstillverkning 1711 ¢

17.3 Blekning, färgning och annan textilberedning 171 ¢

17.30 Blekning, färgning och annan textilberedning 1712 ¢

17.4 Tillverkning av sydda textilvaror utom beklädnadsvaror 172 ¢

17.40 Tillverkning av sydda textilvaror utom beklädnadsvaror 1721 ¢

17.5 Annan textiltillverkning 172 ¢

17.51 Tillverkning av mattor 1722 ¢

17.52 Tågvirkes- och bindgarnstillverkning 1723 ¢

17.53 Tillverkning av bondad duk 1729 ¢

17.54 Övrig textiltillverkning 1729 ¢

- 17.6 Tillverkning av trikåväv 173 ¢
- 17.60 Tillverkning av trikåväv 1730 ¢
- 17.7 Tillverkning av trikåvaror 173 ¢
- 17.71 Tillverkning av strumpor 1730 ¢
- 17.72 Tillverkning av tröjor, koftor o.d. 1730 ¢

761/93

3037/90 --- I

11

Huvudgrupp

Nyckel ISIC

Rev. 3 Benämning

Undergrupp

Grupp

18 TILLVERKNING AV KLÄDER; PÄLSBEREDNING

- 18.1 Tillverkning av läderkläder 181 ¢
- 18.10 Tillverkning av läderkläder 1810 ¢
- 18.2 Tillverkning av andra kläder och tillbehör 181 ¢
- 18.21 Tillverkning av arbets-, skydds- och överdragskläder 1810 ¢
- 18.22 Tillverkning av andra gång- och ytterkläder 1810 ¢
- 18.23 Tillverkning av underkläder, skjortor och blusar 1810 ¢
- 18.24 Tillverkning av andra beklädnadsvaror och tillbehör 1810 ¢
- 18.3 Pälsberedning; tillverkning av pälsvaror 182 ¢
- 18.30 Pälsberedning; tillverkning av pälsvaror 1820 ¢

UNDERAVDELNING DC: TILLVERKNING AV LÄDER OCH LÄDERVAROR

19 GARVNING OCH ANNAN LÄDERBEREDNING; TILLVERKNING AV RESEEFFEKTER, HANDVÄSKOR, SKODON O.D.

- 19.1 Garvning och annan läderberedning 191 ¢
- 19.10 Garvning och annan läderberedning 1911 ¢
- 19.2 Tillverkning av reseffekter, handväskor, sadeltyg m.m. 191 ¢
- 19.20 Tillverkning av reseffekter, handväskor, sadeltyg m.m. 1912 ¢
- 19.3 Tillverkning av skodon 192 ¢
- 19.30 Tillverkning av skodon 1920 ¢

UNDERAVDELNING DD: TRÄVARUTILLVERKNING**20 TILLVERKNING AV TRÄ OCH VAROR AV TRÄ, KORK, ROTTING O.D. UTOM MÖBLER**

- 20.1 Sågning och hyvling av trä; träimpregnering 201 ¢
- 20.10 Sågning och hyvling av trä; träimpregnering 2010 ¢
- 20.2 Tillverkning av fanér och träbaserade skivor 202 ¢
- 20.20 Tillverkning av fanér och träbaserade skivor 2021 ¢
- 20.3 Trähus- och byggnadssnickeritillverkning 202 ¢
- 20.30 Trähus- och byggnadssnickeritillverkning 2022 ¢

761/93

3037/90 --- I

12

Huvudgrupp

Nyckel ISIC

Rev. 3 Benämning

Undergrupp

Grupp

- 20.4 Träförpackningstillverkning 202 ¢
- 20.40 Träförpackningstillverkning 2023 ¢
- 20.5 Övrig trävarutillverkning samt tillverkning av varor av kork, halm, rotting o.d. 202 ¢
- 20.51 Övrig trävarutillverkning 2029 ¢
- 20.52 Tillverkning av varor av kork, halm, rotting o.d. 2029 ¢

UNDERAVDELNING DE: MASSA-, PAPPERS- OCH PAPPERSVARUTILLVERKNING; FÖRLAGSVERKSAMHET OCH GRAFISK PRODUKTION**21 MASSA-, PAPPERS- OCH PAPPERSVARUTILLVERKNING**

- 21.1 Massa-, pappers- och papptillverkning 210 ¢
- 21.11 Massatillverkning 2101 ¢
- 21.12 Pappers- och papptillverkning 2101 ¢
- 21.2 Tillverkning av pappers- och pappvaror 210 ¢
- 21.21 Tillverkning av wellpapp och pappers- och pappförpackningar 2102 ¢
- 21.22 Tillverkning av hushålls- och hygienartiklar av papper 2109 ¢
- 21.23 Tillverkning av skrivpapper, kuvert o.d. 2109 ¢

- 21.24 Tapettillverkning 2109 ¢
- 21.25 Tillverkning av andra pappers- och pappvaror 2109 ¢

22 FÖRLAGSVERKSAMHET; GRAFISK PRODUKTION OCH REPRODUKTION AV INSPELNINGAR

- 22.1 Förlagsverksamhet 221 ¢
 - 22.11 Bokutgivning 2211 ¢
 - 22.12 Tidningsutgivning 2212 ¢
 - 22.13 Utgivning av tidskrifter 2212 ¢
 - 22.14 Fonogramutgivning 2213 ¢
 - 22.15 Annan förlagsverksamhet 2219 ¢
 - 22.2 Grafisk produktion 222 ¢
 - 22.21 Tryckning av dagstidningar 2221 ¢
 - 22.22 Annan tryckning 2221 ¢
 - 22.23 Bokbindning och trycksaksbehandling 2222 ¢
 - 22.24 Sättning och annan framställning av tryckoriginal 2222 ¢
 - 22.25 Annan grafisk produktion 2222 ¢
 - 22.3 Reproduktion av inspelningar 223 ¢
 - 22.31 Reproduktion av ljudinspelningar 2230 ¢
- 761/93
3037/90 --- I
13
Huvudgrupp
Nyckel ISIC
Rev. 3 Benämning
Undergrupp
Grupp
- 22.32 Reproduktion av videoinspelningar 2230 ¢
 - 22.33 Reproduktion av data och datorprogram 2230 ¢

UNDERAVDELNING DF: TILLVERKNING AV STENKOLSPRODUKTER, RAFFINERADE PETROLEUMPRODUKTER OCH KÄRNBRÄNSLE

23 TILLVERKNING AV STENKOLSPRODUKTER, RAFFINERADE PETROLEUMPRODUKTER OCH KÄRNBRÄNSLE

- 23.1 Tillverkning av stenkolsprodukter 231 ¢
- 23.10 Tillverkning av stenkolsprodukter 2310 ¢

- 23.2 Petroleumraffinering 232 ¢
- 23.20 Petroleumraffinering 2320 ¢
- 23.3 Tillverkning av kärnbränsle 233 ¢
- 23.30 Tillverkning av kärnbränsle 2330 ¢

UNDERAVDELNING DG: TILLVERKNING AV KEMIKALIER OCH KEMISKA PRODUKTER

24 TILLVERKNING AV KEMIKALIER OCH KEMISKA PRODUKTER

- 24.1 Tillverkning av baskemikalier 241 ¢
 - 24.11 Industrigasframställning 2411 ¢
 - 24.12 Tillverkning av färgämnen 2411 ¢
 - 24.13 Tillverkning av andra oorganiska baskemikalier 2411 ¢
 - 24.14 Tillverkning av andra organiska baskemikalier 2411 ¢
 - 24.15 Tillverkning av gödselmedel och kväveprodukter 2412 ¢
 - 24.16 Basplastframställning 2413 ¢
 - 24.17 Tillverkning av syntetiskt basgummi 2413 ¢
- 24.2 Tillverkning av bekämpningsmedel och andra lantbrukskemiska produkter 242 ¢
 - 24.20 Tillverkning av bekämpningsmedel och andra lantbrukskemiska produkter 2421 ¢
- 24.3 Tillverkning av färg, lack, tryckfärg m.m. 242 ¢
 - 24.30 Tillverkning av färg, lack, tryckfärg m.m. 2422 ¢
- 24.4 Tillverkning av läkemedel, läkemedelskemikalier och botaniska produkter 242 ¢
 - 24.41 Tillverkning av farmaceutiska basprodukter 2423 ¢
 - 24.42 Tillverkning av läkemedel 2423 ¢
- 24.5 Tillverkning av rengöringsmedel och toalettartiklar 242 ¢
 - 24.51 Tillverkning av tvål, såpa, tvättmedel och polermedel 2424 ¢
- 761/93
- 3037/90 --- I
- 14
- Huvudgrupp
- Nyckel ISIC
- Rev. 3 Benämning
- Undergrupp
- Grupp
- 24.52 Tillverkning av parfymer och toalettartiklar 2424 ¢

- 24.6 Tillverkning av övriga kemiska produkter 242 ¢
- 24.61 Sprängämnestillverkning 2429 ¢
- 24.62 Tillverkning av lim och gelatin 2429 ¢
- 24.63 Tillverkning av eteriska oljor 2429 ¢
- 24.64 Tillverkning av fotokemiska produkter 2429 ¢
- 24.65 Tillverkning av inspelningsmedier 2429 ¢
- 24.66 Tillverkning av andra kemiska produkter utom konstfibrer 2429 ¢
- 24.7 Konstfibertillverkning 243 ¢
- 24.70 Konstfibertillverkning 2430 ¢

UNDERAVDELNING DH: TILLVERKNING AV GUMMI- OCH PLASTVAROR

25 TILLVERKNING AV GUMMI- OCH PLASTVAROR

- 25.1 Tillverkning av gummivaror 251 ¢
- 25.11 Tillverkning av däck och slangar 2511 ¢
- 25.12 Regummering 2511 ¢
- 25.13 Annan gummivarutillverkning 2519 ¢
- 25.2 Plastvarutillverkning 252 ¢
- 25.21 Tillverkning av plasthalvfabrikat 2520 ¢
- 25.22 Plastförpackningstillverkning 2520 ¢
- 25.23 Byggplastvarutillverkning 2520 ¢
- 25.24 Annan plastvarutillverkning 2520 ¢

UNDERAVDELNING DI: TILLVERKNING AV ICKE- METALLISKA MINERALISKA PRODUKTER

26 TILLVERKNING AV ICKE-METALLISKA MINE- RALISKA PRODUKTER

- 26.1 Glas- och glasvarutillverkning 261 ¢
- 26.11 Framställning av planglas 2610 ¢
- 26.12 Bearbetning av planglas 2610 ¢
- 26.13 Tillverkning av buteljer, glasförpackningar och hushållsvaror av glas 2610 ¢
- 26.14 Tillverkning av glasfiber 2610 ¢
- 26.15 Tillverkning av andra glasvaror inkl. tekniska glasvaror 2610 ¢

761/93

3037/90 --- I

15

Huvudgrupp

Nyckel ISIC

Rev. 3 Benämning

Undergrupp

Grupp

26.2 Tillverkning av keramiska produkter, utom icke eldfasta för byggändamål 269 ¢

26.21 Tillverkning av keramiska hushålls- och prydnadsartiklar 2191 ¢

26.22 Tillverkning av keramiska sanitetsartiklar 2191 ¢

26.23 Tillverkning av keramiska isolatorer o.d. 2691 ¢

26.24 Tillverkning av andra tekniska keramiska produkter 2691 ¢

26.25 Tillverkning av andra icke eldfasta keramiska produkter utom för byggändamål 2691 ¢

26.26 Tillverkning av eldfasta keramiska produkter 2692 ¢

26.3 Tillverkning av keramiska golv- och väggplattor 269 ¢

26.30 Tillverkning av keramiska golv- och väggplattor 2693 ¢

26.4 Tillverkning av murtegel, takpannor och andra byggvaror av tegel 269 ¢

26.40 Tillverkning av murtegel, takpannor och andra byggvaror av tegel 2693 ¢

26.5 Tillverkning av cement, kalk och gips 269 ¢

26.51 Tillverkning av cement 2694 ¢

26.52 Tillverkning av kalk 2694 ¢

26.53 Tillverkning av gips 2694 ¢

26.6 Tillverkning av varor av betong, cement och gips 269 ¢

26.61 Tillverkning av betongvaror för byggändamål 2695 ¢

26.62 Tillverkning av gipsvaror för byggändamål 2695 ¢

26.63 Tillverkning av fabriksblandad betong 2695 ¢

26.64 Tillverkning av murbruk 2695 ¢

26.65 Tillverkning av fibercementvaror 2695 ¢

26.66 Tillverkning av andra varor av betong, cement och gips 2695 ¢

26.7 Stenvarutillverkning 269 ¢

26.70 Stenvarutillverkning 2696

26.8 Tillverkning av andra icke-metalliska mineraliska produkter 269 ¢

26.81 Slipmedelstillverkning 2699 ¢

26.82 Tillverkning av övriga icke-metalliska mineraliska produkter 2699 ¢

UNDERAVDELNING DJ: METALLFRAMSTÄLLNING OCH METALLVARUTILLVERKNING

27 STÅL- OCH METALLFRAMSTÄLLNING

27.1 Framställning av järn och stål samt ferrolegeringar (EKSG (1) -produkter) 271 ¢

27.10 Framställning av järn och stål samt ferrolegeringar (EKSG (1) -produkter) 2710 ¢

(1) Europeiska kol- och stålgemenskapen.

761/93

3037/90 --- I

16

Huvudgrupp

Nyckel ISIC

Rev. 3 Benämning

Undergrupp

Grupp

27.2 Tillverkning av järn- och stålrör 271 ¢

27.21 Tillverkning av gjutjärnsrör 2710 ¢

27.22 Tillverkning av stålrör 2710 ¢

27.3 Annan primärbearbetning av järn och stål samt framställning av ferrolegeringar (ej EKSG (1) -produkter) 271 ¢

27.31 Tillverkning av kalldragen stålstång 2710 ¢

27.32 Tillverkning av kallvalsade stålband 2710 ¢

27.33 Tillverkning av andra kallformade produkter av stål 2710 ¢

27.34 Tillverkning av dragen ståltråd 2710 ¢

27.35 Övrig primärbearbetning av järn och stål; framställning av ferrolegeringar (ej EKSG (1) -produkter) 2710 ¢

27.4 Framställning av andra metaller än järn 272 ¢

27.41 Framställning av ädla metaller 2720 ¢

27.42 Framställning av aluminium 2720 ¢

27.43 Framställning av bly, zink och tenn 2720 ¢

27.44 Framställning av koppar 2720 ¢

27.45 Framställning av andra metaller 2720 ¢

27.5 Gjutning av järn och metall 273 ¢

27.51 Gjutning av järn 2731 ¢

- 27.52 Gjutning av stål 2731 ¢
- 27.53 Gjutning av lättmetall 2732 ¢
- 27.54 Gjutning av andra metaller 2732 ¢

28 TILLVERKNING AV METALLVAROR UTOM MASKINER OCH APPARATER

- 28.1 Byggnadsmetallvarutillverkning 281 ¢
- 28.11 Tillverkning av metallstommar och delar därav 2811 ¢
- 28.12 Tillverkning av byggnadselement av metall 2811 ¢
- 28.2 Tillverkning av cisterner, tankar, kar och andra behållare av metall; tillverkning av radiatorer och pannor för centraluppvärmning 281 ¢
- 28.21 Tillverkning av cisterner, tankar, kar och andra behållare av metall 2812 ¢
- 28.22 Tillverkning av radiatorer och pannor för centraluppvärmning 2812 ¢
- 28.3 Tillverkning av ånggeneratorer utom varmvattenpannor för centraluppvärmning 281 ¢
- 28.30 Tillverkning av ånggeneratorer utom varmvattenpannor för centraluppvärmning 2813 ¢
- 28.4 Smidning, pressning, prägling och valsning av metall; pulvermetallurgi 289 ¢
- 28.40 Smidning, pressning, prägling och valsning av metall; pulvermetallurgi 2891 ¢
- (1) Europeiska kol- och stålgemenskapen.
761/93
3037/90 --- I
17
- Huvudgrupp
- Nyckel ISIC
- Rev. 3 Benämning
- Undergrupp
- Grupp
- 28.5 Beläggning och överdragning av metall; metallegoarbeten 289 ¢
- 28.51 Beläggning och överdragning av metall 2892 ¢
- 28.52 Metallegoarbeten 2892 ¢
- 28.6 Tillverkning av bestick, verktyg och andra järnhandelsvaror 289 ¢
- 28.61 Tillverkning av bestick 2893 ¢
- 28.62 Tillverkning av verktyg och redskap 2893 ¢
- 28.63 Tillverkning av lås och gångjärn 2893 ¢

- 28.7 Annan metallvarutillverkning 289 ¢
- 28.71 Tillverkning av stålfat o.d. behållare 2899 ¢
- 28.72 Tillverkning av lättmetallförpackningar 2899 ¢
- 28.73 Tillverkning av metalltrådvaror 2899 ¢
- 28.74 Tillverkning av nitar, skruvar, kedjor och fjädrar 2899 ¢
- 28.75 Övrig metallvarutillverkning 2899 ¢

UNDERAVDELNING DK: TILLVERKNING AV MASKINER SOM EJ INGÅR I ANNAN UNDERAVDELNING

29 TILLVERKNING AV MASKINER SOM EJ INGÅR I ANNAN UNDERAVDELNING

- 29.1 Tillverkning av maskiner för alstrande och användning av mekanisk kraft utom motorer för luftfartyg och fordon 291 ¢
- 29.11 Tillverkning av motorer och turbiner utom för luftfartyg och fordon 2911 ¢
- 29.12 Tillverkning av pumpar och kompressorer 2912 ¢
- 29.13 Tillverkning av kranar och ventiler 2912 ¢
- 29.14 Tillverkning av lager, kugghjul och andra delar för kraftöverföring 2913 ¢
- 29.2 Tillverkning av andra maskiner för allmänt ändamål 291 ¢
- 29.21 Tillverkning av ugnar och brännare 2914 ¢
- 29.22 Tillverkning av lyft- och godshanteringsanordningar 2915 ¢
- 29.23 Tillverkning av maskiner och apparater för kyla och ventilation utom för hushåll 2919 ¢
- 29.24 Övrig tillverkning av maskiner för allmänt ändamål 2919 ¢
- 29.3 Tillverkning av jord- och skogsbruksmaskiner 292 ¢
- 29.31 Tillverkning av traktorer 2921 ¢
- 29.32 Tillverkning av andra jord- och skogsbruksmaskiner 2921 ¢
- 29.4 Tillverkning av verktygsmaskiner 292 ¢
- 29.40 Tillverkning av verktygsmaskiner 2922
- 29.5 Tillverkning av andra specialmaskiner 292 ¢
- 29.51 Tillverkning av maskiner för metallurgi 2923

761/93

3037/90 --- I

18

Huvudgrupp

Nyckel ISIC

Rev. 3 Benämning

Undergrupp

Grupp

29.52 Tillverkning av gruv-, bergbrytnings- och byggmaskiner 2924 ¢

29.53 Tillverkning av maskiner för framställning av livsmedel, drycker och tobaksvaror 2925 ¢

29.54 Tillverkning av maskiner för produktion av textil-, beklädnads- och lädervaror 2926 ¢

29.55 Tillverkning av maskiner för produktion av massa, papper och papp 2929 ¢

29.56 Tillverkning av övriga specialmaskiner 2929 ¢

29.6 Tillverkning av vapen och ammunition 292 ¢

29.60 Tillverkning av vapen och ammunition 2927 ¢

29.7 Tillverkning av hushållsmaskiner och hushållsapparater som ej ingår i annan huvudgrupp 293 ¢

29.71 Tillverkning av elektriska hushållsmaskiner och hushållsapparater 2930 ¢

29.72 Tillverkning av icke-elektriska hushållsmaskiner och hushållsapparater 2930 ¢

UNDERAVDELNING DL: TILLVERKNING AV EL- OCH OPTIKPRODUKTER**30 TILLVERKNING AV KONTORSMASKINER OCH DATORER**

30.0 Tillverkning av kontorsmaskiner och datorer 300 ¢

30.01 Tillverkning av kontorsmaskiner 3000 ¢

30.02 Tillverkning av datorer och annan informationsbehandlingsutrustning 3000 ¢

31 TILLVERKNING AV ANDRA ELEKTRISKA MASKINER OCH ARTIKLAR

31.1 Tillverkning av elmotorer, generatorer och transformatorer 311 ¢

31.10 Tillverkning av elmotorer, generatorer och transformatorer 3110 ¢

31.2 Tillverkning av eldistributions- och elkontrollapparater 312 ¢

31.20 Tillverkning av eldistributions- och elkontrollapparater 3120 ¢

31.3 Tillverkning av elektrisk tråd och kabel 313 ¢

- 31.30 Tillverkning av elektrisk tråd och kabel 3130 ¢
- 31.4 Batteri- och ackumulatortillverkning 314 ¢
- 31.40 Batteri- och ackumulatortillverkning 3140 ¢
- 31.5 Tillverkning av belysningsarmatur, glödlampor och lysrör 315 ¢
- 31.50 Tillverkning av belysningsarmatur, glödlampor och lysrör 3150 ¢
- 761/93
- 3037/90 --- I
- 19
- Huvudgrupp
- Nyckel ISIC
- Rev. 3 Benämning
- Undergrupp
- Grupp
- 31.6 Övrig tillverkning av elapparatur 319 ¢
- 31.61 Tillverkning av övrig elapparatur för motorer och fordon 3190 ¢
- 31.62 Diverse övrig tillverkning av elapparatur 3190 ¢

32 TILLVERKNING AV TELEPRODUKTER

- 32.1 Tillverkning av elektroniska komponenter 321 ¢
- 32.10 Tillverkning av elektroniska komponenter 3210 ¢
- 32.2 Tillverkning av radio- och TV-sändare samt apparater för trådtelefoni och trådtelegrafi 322 ¢
- 32.20 Tillverkning av radio- och TV-sändare samt apparater för trådtelefoni och trådtelegrafi 3220 ¢
- 32.3 Tillverkning av radio- och TV-mottagare samt apparater för upptagning och återgivning av ljud och videosignaler 323 ¢
- 32.30 Tillverkning av radio- och TV-mottagare samt apparater för upptagning och återgivning av ljud och videosignaler 3230 ¢

33 TILLVERKNING AV PRECISIONSINSTRUMENT, MEDICINSKA OCH OPTISKA INSTRUMENT SAMT UR

- 33.1 Tillverkning av medicinsk, kirurgisk och ortopedisk utrustning 331 ¢
- 33.10 Tillverkning av medicinsk, kirurgisk och ortopedisk utrustning 3310 ¢
- 33.2 Tillverkning av instrument och apparater för mätning, kontroll, provning, navigering och andra ändamål utom industriell processtyrning 331 ¢

33.20 Tillverkning av instrument och apparater för mätning, kontroll, provning, navigering och andra ändamål utom industriell processtyrning 3312 ¢

33.3 Tillverkning av instrument för styrning av industriella processer 331 ¢

33.30 Tillverkning av instrument för styrning av industriella processer 3313 ¢

33.4 Tillverkning av optiska instrument och fotoutrustning 332 ¢

33.40 Tillverkning av optiska instrument och fotoutrustning 3320 ¢

33.5 Urtillverkning 333 ¢

33.50 Urtillverkning 3330 ¢

761/93

3037/90 --- I

20

Huvudgrupp

Nyckel ISIC

Rev. 3 Benämning

Undergrupp

Grupp

UNDERAVDELNING DM: TILLVERKNING AV TRANSPORTMEDEL

34 TILLVERKNING AV MOTORFORDON, SLÄPFORDON OCH PÅHÄNGSVAGNAR

34.1 Motorfordonstillverkning 341 ¢

34.10 Motorfordonstillverkning 3410 ¢

34.2 Tillverkning av karosserier för motorfordon; tillverkning av släpfordon och påhängsvagnar 342 ¢

34.20 Tillverkning av karosserier för motorfordon; tillverkning av släpfordon och påhängsvagnar 3420 ¢

34.3 Tillverkning av delar och tillbehör till motorfordon och motorer 343 ¢

34.30 Tillverkning av delar och tillbehör till motorfordon och motorer 3430 ¢

35 TILLVERKNING AV ANDRA TRANSPORTMEDEL

35.1 Byggande och reparation av fartyg och båtar 351 ¢

35.11 Byggande och reparation av fartyg 3511 ¢

- 35.12 Byggande och reparation av fritidsbåtar 3512 ¢
- 35.2 Tillverkning av rälsfordon 352 ¢
- 35.20 Tillverkning av rälsfordon 3520 ¢
- 35.3 Tillverkning av luftfartyg och rymdfarkoster 353 ¢
- 35.30 Tillverkning av luftfartyg och rymdfarkoster 3530 ¢
- 35.4 Tillverkning av motorcyklar och cyklar 359 ¢
- 35.41 Tillverkning av motorcyklar 3591 ¢
- 35.42 Tillverkning av cyklar 3592 ¢
- 35.43 Tillverkning av invalidfordon 3592 ¢
- 35.5 Övrig transportmedeltillverkning 359 ¢
- 35.50 Övrig transportmedeltillverkning 3599 ¢

UNDERAVDELNING DN: ÖVRIG TILLVERKNING

36 TILLVERKNING AV MÖBLER; ANNAN TILLVERKNING

- 36.1 Tillverkning av möbler 361 ¢
- 36.11 Tillverkning av sittmöbler och säten 3610 ¢
- 36.12 Tillverkning av andra kontors- och butiksmöbler 3610 ¢
- 36.13 Tillverkning av andra köksmöbler 3610 ¢
- 36.14 Tillverkning av andra möbler 3610 ¢
- 761/93
- 3037/90 --- I
- 21
- Huvudgrupp
- Nyckel ISIC
- Rev. 3 Benämning
- Undergrupp
- Grupp
- 36.15 Tillverkning av madrasser 3610 ¢
- 36.2 Tillverkning av smycken, guld- och silversmedsvaror 369 ¢
- 36.21 Prägling av mynt och medaljer 3691 ¢
- 36.22 Tillverkning av smycken och andra guld- och silversmedsvaror 3691 ¢
- 36.3 Tillverkning av musikinstrument 369 ¢
- 36.30 Tillverkning av musikinstrument 3692 ¢
- 36.4 Tillverkning av sportartiklar 369 ¢
- 36.40 Tillverkning av sportartiklar 3693
- 36.5 Tillverkning av spel och leksaker 369 ¢

- 36.50 Tillverkning av spel och leksaker 3694 ¢
- 36.6 Diverse övrig tillverkning 369 ¢
- 36.61 Tillverkning av bijouterivaror 3699 ¢
- 36.62 Tillverkning av borstbinderiarbeten 3699 ¢
- 36.63 Diverse annan tillverkning 3699 ¢

37 ÅTERVINNING

- 37.1 Återvinning av skrot och avfall av metall 371 ¢
 - 37.10 Återvinning av skrot och avfall av metall 3710 ¢
 - 37.2 Återvinning av skrot och avfall av icke-metall 372 ¢
 - 37.20 Återvinning av skrot och avfall av icke-metall 3720 ¢
-

Konkurrensrådets rapport: Vilka företag omfattas av transparensdirektivet?

1 Uppdraget

Konkurrensrådet har av Transparensutredningen fått ett uppdrag att undersöka vilka företag som omfattas av transparensdirektivet. Kartläggningen bör också enligt uppdraget visa vilka företag som skulle omfattas, om man med hänsyn till svenska intressen väljer att tillämpa reglerna på en vidare krets av företag (enligt lämpliga och lätt avgränsbara kriterier). Hänsyn skall tas till de oklarheter som kan råda huruvida ett visst svenskt företag omfattas av direktivet, t.ex. om vissa företag har en särskild rättighet i direktivets mening eller om ett företag bedriver en annan verksamhet vid sidan av den konkurrensskyddade. Om möjligt bör undersökningen även beakta sådana företag men ange osäkerheten.

Undersökningen angår tre huvudkategorier av företag, i enlighet med direktivet. För det första de offentliga företag som omfattas av artikel 1.1 om öppen redovisning av statliga finansiella förbindelser. För det andra offentliga och privata företag som skall ha en separat redovisning enligt artikel 1.2. För det tredje offentliga företag inom tillverkningsindustrin för vilka årlig information skall lämnas enligt artikel 5a.

Undersökningen har gjorts parallellt med arbetet inom Transparensutredningen och efter samråd med utredningen. Denna promemoria har dock Konkurrensrådet upprättat självständigt.

2 Utgångspunkter för undersökningen

Syftet med direktivet är att underlätta för kommissionen att granska ärenden om statsstöd enligt bestämmelserna i fördragets artiklar 87 och 88, eller konkurrensbestämmelserna enligt fördragets artiklar 81 och 82. Även bestämmelserna om statsstöd hänförs till EG:s konkurrensregler.

Det huvudsakliga problem som motiverar direktivets äldre bestämmelser om öppen redovisning och årlig rapportering av tillverkningsföretag är främst att det inom ramen för finansiella förbindelser mellan offentliga myndigheter och deras företag kan förekomma transaktioner som i realiteten utgör stöd oförenliga med den gemensamma marknaden. En öppen redovisning av vilka medel som tillförts och hur de har använts är en förutsättning för att detta skall gå att granska på ett tillfredsställande sätt i efterhand.

Det bakomliggande problemet som motiverar transparensdirektivets bestämmelser om separat redovisning är i princip att det finns företag som samtidigt bedriver konkurrensutsatt och skyddad affärsverksamhet (K-sektor resp. S-sektor). Det finns då en större risk för att företaget medvetet eller omedvetet kan överföra medel från S-sektorn till K-sektorn och på så sätt skaffa sig en gynnad ställning där, t.ex. genom att underprissättning tillämpas i K-sektorn, (som kan användas för att slå ut konkurrenter eller att förhindra nya företag att komma in på marknaden).

Det finns också en risk att företag som fått ett legalt monopol eller bedriver annan affärsverksamhet inom S-sektorn tar ut högre priser där än vad som objektivt kan rättfärdigas. När företaget bedriver både konkurrensskyddad och konkurrensutsatt verksamhet kan en särredovisning förbättra möjligheterna att granska bl.a. prissättningen i den konkurrensskyddade delen.

När ett företags S-sektor avser tjänster av allmänt intresse som finansieras med statliga stöd i någon form kan en särredovisning också användas för att granska om ett i och för sig tillåtet stöd dit är större än vad som är motiverat, t.ex. med hänsyn till kostnaderna inom K-sektorn.

Det kan påpekas att behovet av att granska ekonomiska redovisningar med avseende på ovan nämnda aspekter med hänsyn till EG:s konkurrensregler kan finnas även om ett företag bara bedriver verksamhet inom K-sektorn eller S-sektorn. Det som den separata redovisningen skall tillgodose är en redovisningsmässig uppdelning av verksamheterna när de integreras i företaget.

En undersökning av vilka företag som omfattas av direktivet förutsätter att vissa begrepp närmare preciseras. Nedan redovisas de oklarheter som kan bedömas föreligga i direktivet, samt ett försök att närmare precisera och tolka dessa oklarheter. Försöken till tolkning görs då med utgångspunkt i syftet med transparensdirektivet.

3 Offentliga företag som omfattas av artikel 1.1 om öppen redovisning av statliga finansiella förbindelser

En förutsättning för att ett företag omfattas av artikel 1.1 i direktivet är att

- företaget skall vara ägt eller kontrollerat av en offentlig myndighet i enlighet med direktivet,
- företaget har en total nettoomsättning som överstiger 40 miljoner euro (800 miljoner euro i balansomslutning för kreditinstitut), och att
- företags verksamhet påverkar samhandeln.

Direktivet innehåller också ett undantag för centralbanker som inte behandlas ytterligare här.

3.1 Vilka är offentliga myndigheter i enlighet med direktivet?

Med offentliga myndigheter menas enligt artikel 2.1a alla offentliga myndigheter inbegripet staten och regionala och lokala myndigheter, samt alla övriga territoriella myndigheter. Hit hör således statliga myndigheter, kommuner och landsting. Även sammanslutningar av offentliga myndigheter måste rimligen räknas hit, t.ex. kommunalförbund och regionala trafikhuvudmän (en sammanslutning av ett landsting och ett antal kommuner som gemensamt har ett huvudansvar för viss kollektivtrafik).

3.2 Vilka är företag i direktivets mening?

Av direktivet framgår inte direkt att det företagsbegrepp som används ("undertaking") är liktydigt med det företagsbegrepp som används inom konkurrenslagstiftningen. Det är dock naturligt att utgå från detta.

Av förarbetena (prop. 1992/93:56, s. 669) framgår att den svenska konkurrenslagens företagsbegrepp skall tolkas på samma sätt som begreppet undertaking inom EG och att även följa den utveckling som begreppet genomgår i EG-rätten.

I 3 § svenska konkurrenslagen definieras företag som en fysisk eller juridisk person som driver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur. Till den del sådan verksamhet består av myndig-

hetsutövning omfattas den dock inte av begreppet företag. Med företag avses också en sammanslutning av företag.

Verksamhet av kommersiell eller ekonomisk natur innefattar i princip verksamhet som är inriktad på att tillhandahålla varor, tjänster eller andra nyttigheter. Vidare skall verksamheten bl.a. ha någon form av varaktighet. Både privata företag, offentliga myndigheter och ideella organisationer kan utgöra företag i lagens mening.

3.3 Vilka är offentliga företag i direktivets mening?

Med offentliga företag avses i artikel 2.1c företag över vilka de offentliga myndigheterna har ett dominerande inflytande. Ett sådant inflytande skall presumeras när offentliga myndigheter, direkt eller indirekt, äger 50 % eller mer av företagets eget kapital, kontrollerar mer än hälften av rösterna i företagets styrelse eller har rätt att utse mer än hälften av rösterna i styrelsen eller annat ledningsorgan.

Att bolag som helt ägs av staten, kommuner eller landsting är att se som offentliga företag i direktivets mening är givet. Hit skall även räknas bolag där offentliga myndigheter har ett dominerande inflytande, t.ex. majoritetsägda bolag. Viss oklarhet kan råda kring bolag där det offentliga är minoritetsägare men utser majoriteten av styrelseledamöterna.

När det gäller statliga myndigheter, kommuner och landsting finns tre skäl för att dessa också kan ses som företag i denna mening, förutsatt att man bedriver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur.

- Myndigheters agerande kan prövas mot statsstödsbestämmelserna och konkurrensbestämmelserna.
- Inom EG-rätten tolkas begreppet "undertaking" vidsträckt. Det förutsätts inte att företaget är ett bolag och det förutsätts inte heller att verksamheten bedrivs i vinstsyfte. Ett exempel från rättsfall är att det tyska arbetsförmedlingsmonopolet Bundesanstalt har bedömts vara ett företag.
- Ett av kriterierna för dominerande inflytande över företaget är att en offentlig myndighet har rätt att utse fler än hälften av medlemmarna i företagets administrativa eller verkställande ledning eller i dess styrelse. En sådan formulering exkluderar inte företag bedrivna i myndighetsform, eftersom även myndigheter har en administrativ ledning och ibland även en styrelse.

En diskussion om begreppet offentligt företag återfinns bl.a. i publikationen "Konkurrenslagen" (Carlsson, Söderlind, Ulriksson 1999, Nordstedts Juridik AB, sid. 42–47). Här framhålls att även staten och kommuner räknas som företag i den mån de bedriver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell art. Det påpekas samtidigt att begreppet myndighetsutövning är komplicerat och mångfacetterat. Kännetecknande för myndighetsutövning är beslut som grundar sig på samhällets maktbefogenheter mot enskilda.

I publikationen räknas upp ett antal offentliga verksamheter som författarna anser inte innefattas av begreppet myndighetsutövning och därför normalt får ses som företagsverksamhet i konkurrenslagens mening. Hit hör sjukvård, äldreomsorg och skolväsen.

Beträffande myndigheter måste också avgränsningen av "företaget" klargöras. I denna undersökning har antagits att varje kommun och landsting är ett företag (en annan sak är att det oftast bara är delar av dessa rättssubjekt som skall klassificeras som företag). När det gäller staten finns rättspraxis som tyder på att man kan se varje statlig myndighet som ett företag. Detta synsätt gäller också i denna undersökning.

3.4 Vilka företag kommer omfattas av artikel 1.1?

Ett relativt stort antal företag omfattas av både artikel 1.1 och 1.2 i direktivet. Dessa redovisas mer utförligt i kapitel 4 nedan. Det kan dock bedömas att vissa företag saknar skyddad affärsverksamhet och därför enbart har affärsverksamhet av annat slag. Ett tiotal sådana återfinns i tabellbilagan (se tabell 5).

4 Offentliga och privata företag som skall ha en separat redovisning

En förutsättning för att ett företag omfattas av artikel 1.2 i direktivet om skyldighet att ha separat redovisning är att följande kriterier är uppfyllda:

- Företaget bedriver en verksamhet med exklusiv eller särskild rättighet beviljad av en medlemsstat¹, eller har anförtratts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och får

¹ Även rättigheter beviljade av en offentlig myndighet för medlemsstatens räkning torde omfattas.

statligt stöd i någon form (direkt eller indirekt) för att tillhandahålla sådan verksamhet.

- Företaget bedriver vid sidan av ovanstående verksamhet även annan affärsverksamhet.
- Företaget har en total nettoomsättning som överstiger 40 miljoner euro (800 miljoner euro i balansomslutning för kreditinstitut).
- Företagets verksamhet påverkar samhandeln i nämnvärd utsträckning.

Företagsbegreppet får här antas sammanfalla med företagsbegreppet enligt artikel 1.1. I detta fall omfattas dock även privata företag av skyldigheten, i den mån samtliga fyra kriterier är uppfyllda.

4.1 Verksamhet med exklusiv rättighet

”Exklusiva rättigheter” definieras enligt artikel 2.1.f som en rättighet beviljad av medlemsstat att bedriva en tjänst med ensamrätt inom ett bestämt geografiskt område. Ensamrätten skall vara fastställd i lag eller annan författning eller något administrativt instrument.

Begreppet exklusiv rättighet får i sammanhanget ses som relativt tydligt begrepp, även om vissa oklarheter råder även här. Ensamställningen behöver t.ex. inte vara stadgad i lag, vilket innebär att man kan tänka sig att även ensamställningar till följd av åligganden från staten kan inbegripas. Begreppet ensamställning kan också diskuteras. Ytterst är det en fråga om hur man avgränsar verksamhetens art.

Följande exempel på verksamheter med exklusiv rätt genom legalt monopol kan redovisas:

- Apoteksbolagets försäljning av läkemedel i detaljhandelsledet
- Systembolagets försäljning av sprit, vin och starköl i detaljhandelsledet
- Svensk Bilprovnings årliga bilprovningens verksamhet (bör troligen ses som myndighetsutövning)
- SJ:s tågtrafik på vissa järnvägslinjer (t.ex. Stockholm–Göteborg)
- Svenska spels monopol på vissa spelformer

Det finns också faktiska ensamställningar som grundar sig på att ett företag ålagts ett uppdrag av unik karaktär. Det är då inte frågan om legala monopol med förbud för andra att producera motsvarande tjänst, men karaktären på verksamheten gör ändå att ensamställningen ofta är given. Hit hör t.ex.:

- Luftfartsverkets drift av statliga flygplatser för civil luftfart
- Telias förvaltning av kopparnätet
- Svenska Kraftnäts drift av stamnätet för el
- Olika elföretags drift av regionala elnät
- Kommunal fjärrvärmeproduktion
- SOS Alarm Sveriges samordning av räddningstjänst
- Akademiska Hus och Svenska Specialfastigheters uthyrning av ändamålsfastigheter
- ALMI Företagspartners speciella rådgivning och utlåning till mindre företag
- Svensk Exportkredits administration av statsstödda krediter och statens biståndskreditsystem

I samtliga fall rör det sig om företag som förvaltar ett av staten eller en av kommun ägt infrastrukturellt "nät", varför det kan hävdas att även dessa verksamheter kan ses som exklusiva. Har t.ex. Svenska kraftnät tilldelats uppgiften att förvalta statens stamnät för el, kan ingen annan göra det. Det kan också noteras att de ovan redovisade bolagen och affärsverken knappast har någon möjlighet att avstå från att utföra dessa tjänster. Det är dock fullt möjligt att dessa tjänster också kan klassificeras som verksamheter av allmänt ekonomiskt intresse.

Det bör noteras att verksamheter av ekonomisk art som bedrivs i form av legala monopol också under vissa omständigheter kan ses som myndighetsutövning. De tre ovan redovisade exemplen på legala monopol har i och för sig ett stort mått av affärskaraktär och ganska ringa myndighetsutövning, varför det kan uppfattas som naturligare att betrakta dessa verksamheter som affärsverksamhet och inte myndighetsutövning.

Det kan också noteras att företag som bedriver viss verksamhet kan vara undantagna från transparensdirektivet därför att de omfattas av särskilda bestämmelser om separat redovisning. Det gäller t.ex. företag som bedriver elnätsverksamhet.

4.2 Verksamhet med särskilda rättigheter

Skillnaden mellan exklusiva och särskilda rättigheter verkar vara ganska tydlig. Däremot synes gränsdragningen mellan en verksamhet som drivs med stöd av särskild rättighet och en verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse (se nedan) vara otydlig.

”Särskilda rättigheter” definieras enligt artikel 2.1 f–g som rättigheter som en medlemsstat beviljar ett begränsat antal företag genom lag eller annan författning eller något administrativt instrument (på engelska: legislative, regulatory or administrative instruments) som, inom ett bestämt geografiskt område,

- på annat sätt än utifrån objektiva, proportionerliga och icke-diskriminerande kriterier begränsar antalet företag som har tillstånd att tillhandahålla en viss tjänst eller utföra en viss verksamhet till två eller flera,
- ger flera konkurrerande företag, på andra sätt än dessa kriterier, tillstånd att tillhandahålla en viss tjänst eller utföra en viss verksamhet, eller
- ger ett eller flera företag, på annat sätt än dessa kriterier, författningensliga fördelar som i väsentlig grad påverkar andra företags möjligheter att tillhandahålla samma tjänst eller bedriva samma verksamhet på i allt väsentligt lika villkor.

I denna definition görs sålunda en åtskillnad mellan lagstadgande, reglerande och administrativa instrument. De två sistnämnda instrumenten får då antas vara av annan art än svensk lag. Om rättigheterna t.ex. regleras i en förordning för en myndighet så skulle sådana styrinstrument kunna uppfattas som reglerande och/eller administrativa instrument för att säkerställa vissa särskilda rättigheter. De har en tvingande karaktär för myndigheten, samtidigt som andra aktörer i praktiken utestängs från möjligheten att tillhandahålla samma slags tjänst.

De två första strecksatserna talar om flera företag, medan den sista strecksatsen talar om ett eller flera företag. En tolkning är då att särskilda rättigheter inte nödvändigtvis behöver ha delats ut till fler än en aktör.

Ett exempel på särskilda rättigheter skulle kunna vara sändningsrätter för TV och radio. I normalfallet är det dock enbart privata företag som söker och erhåller sådana sändningsrätter och normalt får de heller inget statligt ekonomiskt stöd för att tillhandahålla verksamheten ifråga. Oftast brukar dessutom proceduren där sänd-

ningsrätterna delas ut ha en konkurrensneutral karaktär, t.ex. att den som är beredd att betala mest får köpa sändningsrätten.

Högskolorna skulle kunna beskrivas som företag med särskilda rättigheter. Rättigheten att tillhandahålla högre utbildning (S-sektorn) tillkommer ett begränsat antal universitet och andra högskolor och kan inte erhållas av vilket utbildningsföretag som helst. De får också ersättning från staten för att producera denna utbildning. Eftersom det finns flera högskolor är rätten samtidigt inte exklusiv. De får också anses vara företag i konkurrenslagens mening. Det är även känt att de bedriver en ganska omfattande konkurrensutsatt verksamhet (annan affärsverksamhet).

Om högskolornas ordinarie utbildningsverksamhet klassificeras som skyddad affärsverksamhet (t.ex. med särskilda rättigheter) kommer ett drygt 20-tal högskolor att omfattas av artikel 1.2 i transparensdirektivet. En redovisning av högskolorna återfinns i tabellbilagan (se tabell 3).

4.3 Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse definieras av Europeiska kommissionen i ett meddelande 20 november 1996 enligt följande:

Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse är tjänster som utförs på affärsmässiga grunder men som bedöms ligga i allmänhetens intresse och som därför omfattas av särskilda förpliktelser från medlemsstaternas sida. Detta omfattar i synnerhet en rad tjänster som rör transporter, energi och kommunikation.

Kommissionens definition är otydlig, förmodligen med avsikt. Kommissionen har i meddelanden framhållit att det åligger medlemsstaterna att tydligt definiera när man anser att en viss verksamhet skall utgöra en verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse.

Med utgångspunkt i allmänt språkbruk torde man med begreppet ”ekonomiskt intresse” mena att man säljer varor eller tjänster på (i någon mening) affärsmässig grund (inte nödvändigtvis vinstsyftande). Med begreppet ”verksamhet av allmänt intresse” torde normalt menas en verksamhet som från samhällsekonomisk utgångspunkt är värdefull, men som är svår att organisera på en vanlig konkurrensutsatt marknad. Samhället får då på ett eller annat sätt säkerställa att produktionen kommer till stånd.

Som framgår av kommissionens tolkningsmeddelande rör det sig ofta om infrastrukturell verksamhet (transporter, energi, kommunikation). En förutsättning för separat redovisning är dessutom att någon form av ekonomiskt stöd föreligger från det offentliga. Exempel på verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse som kan omfattas av kravet på separat redovisning skulle då kunna vara:

- Postens rikstäckande kassaservice
- Banverkets drift av det statliga järnvägsnätet
- Vägverkets produktion och underhåll av det allmänna vägnätet
- Sjöfartsverkets lots- och isbrytningsverksamhet, samt produktion av sjökort
- SMHI:s väderstationer för produktion av meteorologiska uppgifter
- SCB:s produktion av grundläggande nationell statistik
- Lantmäteriets drift av fastighets- och kartdatabaser, samt produktion av kartor
- Teracoms drift av rundradionätet för radio- och TV-sändningar

Typiskt i dessa fall är att ett bolag eller myndighet blivit tilldelad uppgiften av staten (eller en kommun) att sköta verksamheten i fråga. Typiskt är också att bolaget/myndigheten i princip är ensam om att tillhandahålla verksamheten i fråga, eller vart fall har erhållit en påtaglig särställning, utan att det är frågan om ett legalt monopol. Det finns därför en karaktär av naturliga monopol över verksamheter av detta slag. Den naturliga lösningen är då oftast att man låter en offentlig aktör driva verksamheten.

Samtliga ovan uppräknade aktörer har parallellt betydande konkurrensumsatt verksamhet och uppstår ett årligt ekonomiskt statligt stöd från staten (direkt eller indirekt). Som företag uppfyller de även direktivets omsättningskriterium. De torde därför omfattas av transparensdirektivet. En förteckning över dessa företag återfinns i tabellbilagan (se tabell 1 och 2).

Av dessa ovan uppräknade verksamheter så är det idag endast Postens kassaservice som uttryckligen klassificerats av Sverige som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse (se lagen om grundläggande kassaservice, SFS 2001:1276). Inget hindrar dock statmakterna från att tydligt definiera andra verksamheter som tjänst av allmänt ekonomiskt intresse. Möjligheterna begränsas dock av praxis som utvecklas inom EU om vad som kan godtas som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

Under rubriken 4.1 ovan finns en redovisning av ett tiotal verksamheter av exklusiv karaktär som samtidigt inte är att betrakta som legala monopol. Det är en klassificeringsfråga om dessa också skall rubriceras som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

4.4 Vilka företag enligt 4.3 ovan får offentligt stöd?

De företag som redovisas under rubrik 4.3 får normalt ett årligt ekonomiskt stöd från staten. Stödet kan förekomma mer indirekt genom att företaget internt har "gungor och karuseller", där vissa verksamheter bedrivs med stort överskott, andra med underskott. Sjöfartsverket är ett exempel på en sådan myndighet. Där bedrivs lots- och isbrytningsverksamheten med tydliga underskott, medan sjöfartsinspektioner, som närmast får ses som ren myndighetsutövning, genererar ett stort årligt överskott som verket får behålla.

Några av de företag som nämns under rubriken 4.1 (Luftfartsverket, Svenska Kraftnät och kommunala fjärrvärmeproducenter) är företag som normalt klarar sig på egna meriter utan årliga offentliga stöd. I så fall kan de inte klassificeras som verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse som uppbär offentliga stöd. Det bör samtidigt påpekas att frågan om offentlig stöd i detta sammanhang är problematisk. Kanske har de t.ex. erhållit statligt stöd enstaka år. Det kan också diskuteras hur man här skall se på de ursprungliga investeringar som staten gjort för att bygga upp infrastruktur av detta slag och som dessa företag i något historiskt läge fått uppdraget att förvalta. Det går därmed att hävda att verksamhet av detta slag historiskt alltid förutsatt en offentlig kapitaluppbyggnad.

4.5 Annan verksamhet

Med annan verksamhet bör i princip menas konkurrensutsatt verksamhet. Om företaget inte bedrev någon sådan skulle det heller inte föreligga något problem sett från utgångspunkten att ärenden skall prövas mot konkurrens- eller statsstödsbestämmelser.

När det gäller att bedöma om en viss verksamhet är konkurrensutsatt är begreppet "relevant marknad" centralt inom den europeiska konkurrensrätten. Avgränsningen av relevant marknad beskrivs i Europeiska kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i gemenskapens konkurrenslagstiftning.

Konkurrensverket har med utgångspunkt i detta tillkännagivande redovisat följande uppfattning om hur den relevanta marknaden skall bestämmas. Den relevanta produktmarknaden omfattar de produkter som köparna anser vara utbytbara, dvs. sådana produkter som på grund av pris, funktion och egenskaper i övrigt kan tillfredsställa samma behov hos köparen. Den relevanta geografiska marknaden omfattar det område inom vilket de berörda företagen tillhandahåller de relevanta produkterna eller tjänsterna, inom vilket konkurrensvillkoren är tillräckligt likartade och som kan skiljas från angränsande geografiska områden framför allt på grund av väsentliga skillnader i konkurrensvillkoren. Av betydelse är bl.a. produkternas beskaffenhet och egenskaper, förekomsten av hinder för marknadsinträde, kundpreferenser, väsentliga skillnader i företagens marknadsandelar mellan angränsande geografiska områden eller betydande prisskillnader.

En tanke är att knyta an till detta synsätt när man ställer sig frågan om en viss verksamhet i ett företag är konkurrensutsatt. Det bör samtidigt påpekas att det inte är självklart hela den del av företagets verksamhet som inte är att hänföra till S-sektorn automatiskt skall ses som konkurrensutsatt i ovan angiven mening. Det är därför också tänkbart att man med "annan verksamhet" skall mena all övrig affärsverksamhet som inte tillhör den skyddade sektorn. Rent språkligt framstår det som mer logiskt, och kan också i de flesta fall ses som en mer praktisk lösning, då behöver man inte heller granska om verksamheten verkligen är konkurrensutsatt eller inte.

Ett problem kan vara att offentliga företag som omfattas av artikel 1.2 enbart har en annan affärsverksamhet av ringa omfattning. Sådana offentlig företag utgör i praktiken inte något större problem från statsstöds- eller konkurrenssynpunkt, då man inte har någon större konkurrensutsatt verksamhet att föra över ekonomiska resurser till. Det kan därför uppkomma ett behov av någon form av "bagatellundantag" för myndigheter som bedriver konkurrensutsatt affärsverksamhet i ringa omfattning. Erfarenhetsmässigt är det dock svårt att formulera sådana bagatellundantag på ett bra sätt. Eventuellt kan samhandelskriteriet fungera som ett sådant bagatellundantag i praktiken.

Det bör noteras att även verksamheter med särskilda rättigheter i vissa lägen skulle kunna uppfattas som konkurrensutsatta. Om flera än ett företag har sådana rättigheter kan dessa i någon mening sägas konkurrera med varandra.

4.6 Frågan om kommuner och landsting

Som framgår ovan kan även kommuner och landsting räknas som företag i konkurrenslagens mening. Som också framgått är definitionen av företagsbegreppet vidsträckt, även verksamhet som sjukvård, åldringsvård och skola kan räknas hit.

Avgörande är också hur man skall klassificera kommunal och landstingskommunal verksamhet. Är t.ex. skola, barnomsorg, äldrevård, sjukvård, företagshälsovård, tandvård och kollektivtrafik att betrakta som affärs- eller myndighetsverksamhet? I många kommuner bedrivs sådana verksamheter som en typ av affärsverksamhet, med egenregienheter som deltar i upphandling i konkurrens med privata företag och kundvalsmodeller där ”producenterna” får konkurrera om kunderna. Åtminstone i några av de ovan uppräknade exemplen (barnomsorg, äldrevård, tandvård, företagshälsovård och kollektivtrafik) får också kunderna betala en icke oväsentlig andel av kostnaderna med egna avgifter/priser, vilket förstärker affärskaraktären. Självklart ses också verksamhet av dessa slag som affärer av alla privata aktörer på dessa marknader.

Att det i övrigt finns affärsverksamhet av annan art i kommuner och landsting är helt klarlagt. En sådan sektor är fritids- och turistsektorn, där man ofta driver t.ex. hotell, stugbyar, campingplatser, äventyrsbad, bowlinghallar och caféer. Ofta bedrivs dessa verksamheter inom ramen för en kommuns fritidsnämnd. Ett annat exempel är utbildningsområdet, där gymnasieskolor (i likhet med högskolor) får bedriva uppdragsutbildning på den öppna marknaden vid sidan av den anslagsfinansierade grundutbildningen. En tredje sektor är fastighetsområdet, där kommuner är aktiva på marknaden för uthyrning av både bostäder och kontorslokaler. Dessa verksamheter bedrivs ofta, men inte alltid, i bolagsform. Konkurrensrådet har i sitt arbete mött ytterligare ett stort antal exempel på konkurrensutsatt verksamhet som bedrivits inom kommuner. Inom landstingsområdet finns också motsvarande exempel, men inte i lika stor omfattning.

När en viss verksamhet inom en kommun eller ett landsting definieras som företag måste samtidigt en klassificering i transparensdirektivets mening göras huruvida det rör sig om en skyddad verksamhet (exklusiv rätt, särskild rätt, verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse) eller annan affärsverksamhet. Att annan affärsverksamhet finns inom kommuner och landsting framgår ovan. Frågan är då hur man skall klassificera sjukvård, tandvård, skola,

åldringsvård etc. Om åtminstone delar av dessa verksamheter är att se som skyddad företagsverksamhet måste dessa kommuner och landsting upprätta en särredovisning i enlighet med artikel 1.2. Om däremot all företagsverksamhet inom kommuner och landsting klassificeras som annan affärsverksamhet omfattas de enbart av bestämmelserna om öppen redovisning i enlighet med artikel 1.1.

Det skulle krävas en enkätundersökning till landets alla 290 kommuner och 20-talet landsting för att få tillräcklig vetskap om hur stor företagssektor som finns i respektive kommun. Det har dock inte varit möjligt att inom ramen för denna undersökning genomföra sådan omfattande enkät. Det finns heller inga samlade källor att hämta uppgifter från i detta avseende. Därför finns det i detta läge inte någon möjlighet att exakt bedöma hur många kommuner och landsting som omfattas av direktivet.

4.7 Frågan om kommunala och landstingsägda bolag

En del bolag ägda av kommuner och landsting kommer också att omfattas av direktivets bestämmelser. Inom ramen för denna undersökning har det inte varit möjligt att göra en individuell bedömning av alla kommunala och landstingsägda bolag. Viss information av intresse kan dock erhållas från aggregerad statistik från SCB (Statistiska meddelanden, OE 27 0201).

Enligt denna statistik finns totalt 1447 kommunala och landstingsägda bolag. Dessa omsätter totalt 134,6 miljarder kronor, eller 93 miljoner kronor per företag. Det får därför antas att en klar majoritet av dessa bolag underskrider direktivets omsättningskriterium.

De bolag som kommer omfattas av direktivet är främst verksamma i de stora kommunerna. Av statistiken framgår att 158 kommunala och landstingsägda bolag har sitt säte i storstadskommuner. Dessa omsätter i genomsnitt 305 miljoner kronor per företag. Det kan därför antas att det ändå är ganska många kommunala och landstingsägda bolag som uppfyller omsättningskriteriet om 40 miljoner euro. I den mån de bedriver både skyddad och icke-skyddad affärsverksamhet och samtidigt uppfyller samhandelskriteriet kommer de att omfattas av artikel 1.2. Driver de enbart konkurrensutsatt verksamhet kan de komma att omfattas av artikel 1.1.

Drygt hälften av alla dessa bolag (735 av totalt 1447) bedriver verksamhet inom fastighets- och uthyrningsområdet, dvs. det rör sig om bostadsföretag och företag som hyr ut affärs-, hantverks-, industri- och kontorslokaler. Dessa företag kan i huvudsak antas vara i sin helhet konkurrensutsatta, varför de eventuellt bara kommer omfattas av direktivets artikel 1.1 och inte 1.2. Å andra sidan gäller att åtminstone en del kommunala bostadsföretag är, eller har varit, ekonomiskt gynnade av kommunen.

Den näst vanligaste branschområdet för kommunala företag (318 bolag) är el-, gas- och värmeförsörjning. Det rör sig då ofta om kommunala elbolag, som idag är konkurrensutsatta efter den avreglering som skett. Dessa bolag kan dock fortfarande i vissa fall bedriva verksamhet av mer skyddad karaktär, t.ex. nätverksamhet och fjärrvärmeverk. Samtidigt kan noteras att denna sektor har en eget regelverk som bl.a. innefattar krav på särredovisning av vissa verksamhetsområden (se bl.a. förordning 1995:1145 om redovisning av nätverksamhet).

Det är också vanligt med kommunala och landstingsägda bolag inom transportsektorn samt inom turist- och fritidssektorn. Dessa företag kan i huvudsak betraktas som konkurrensutsatta. När de gäller trafikföretag kan de dock ibland åtnjuta någon form av särskilda rättigheter, som innebär att sådan verksamhet skall klassificeras som skyddad affärsverksamhet.

Det bör också noteras att t.ex. ett kommunalt bolag kan driva en viss anläggning, t.ex. en skidanläggning, som ägs av kommunen (och inte av bolaget). Om denna drift sker på uppdrag av kommunen och utan att någon upphandling skett, skulle en sådan verksamhet kunna klassificeras som en skyddad affärsverksamhet.

4.8 Privata företag som omfattas av artikel 1.2

Det har inte gått att finna något renodlat privat företag som uppfyller kriterierna enligt artikel 1.2. En enkel förklaring är att när privata företag tillhandahåller tjänster på uppdrag av det offentliga så brukar detta föregås av ett konkurrensneutralt upphandlingsförfarande. Att tilldela ett privat företag en särställning utan föregående upphandling kan strida både mot svenska och europeiska upphandlingsbestämmelser.

TeliaSonera, som kan bedömas ha viss tilldelad rättighet (det s.k. koptarnätet), kan dock komma att kvalificeras som ett privat före-

tag då den svenska statens ägoandel numera är endast 46 %. Totalt inklusive den finska statens andel om 19 % finns en offentlig aktiemajoritet. En fråga uppkommer därmed om man kan räkna samman de två staternas ägarandel vid en bedömning huruvida TeliaSonera är att betrakta som ett offentligt eller privat företag.

4.9 Skall båda sektorerna ha en separerad redovisning?

En fråga är om det räcker med att en av de båda sektorerna, t.ex. den skyddade, redovisas. Vidare kan frågan ställas om det finns något krav på att den konkurrensutsatta sektorn skall delas upp i flera redovisningsenheter, om företag råkar bedriva flera olika verksamheter av disparat karaktär. Artikel 1.2 a och b indikerar att den separata redovisningen skall behandla båda sektorerna. Det finns argument för att man bör redovisa båda sektorerna, bl.a. ökar tilltron till att redovisningen har den nödvändiga kopplingen till både intern- och externredovisningen.

5 Undantag från kraven på öppen och separat redovisning

En öppen redovisning respektive separat redovisning enligt artiklarna 1.1 och 1.2 behöver i vissa fall inte genomföras (se artiklarna 4.1 och 4.2). Ett undantag gäller om företaget enbart bedriver verksamhet som inte kan påverka handeln mellan medlemsstater i nämnvärd omfattning (det s.k. samhandelskriteriet). Undantag görs också om företagets sammanlagda nettoomsättning under de senaste två åren understiger 40 miljoner euro (ca 360 miljoner svenska kronor). För offentliga kreditinstitut är motsvarande tröskelvärde en balansomslutning på 800 miljoner euro (7 200 miljoner svenska kronor). För företag som bedriver verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse görs enligt artikel 4.2.c också undantag i de fall statliga stöd beviljas genom en öppet, genomblickbart och icke-diskriminerande förfarande.

5.1 Hur skall samhandelskriteriet tolkas?

Analyser av samhandelskriteriet brukar i normalfallet gälla den konkurrensutsatta sektorn, oavsett om eventuella stöd till ett företag ges till denna sektor eller till skyddad verksamhet. Orsaken är att de negativa effekterna normalt uppkommer där företaget möter konkurrens. Det är dock tänkbart att även den skyddade sektorn skulle kunna påverka samhandeln. Därför måste en bedömning göras i varje enskilt fall.

Det är tveksamt att hävda att ett företag, som i övrigt uppfyller alla kriterierna, ändå inte skall lyda under transparensdirektivet på grund av att den konkurrensutsatta sektorn inte skulle påverka samhandeln. Erfarenheter av rättsfall som prövat statsstöds- och konkurrensärenden visar att även ganska ”små” verksamheter kan påverka samhandeln. I rekvisitet ”i nämnvärd utsträckning” finns ändå ett undantag för bagatellfall. En avgörande fråga är om analysen av samhandelspåverkan enbart skall ske med utgångspunkt i efterfrågesidan (dvs. med utgångspunkt från konsumenternas köpbeteende), eller om även utbudssidan (hur företagen på marknaden agerar) kan vägas in.

Mot denna bakgrund har Konkurrensrådet i bilagda lista valt att inte exkludera något företag enbart på denna grund.

5.2 Tröskelvärdena

Hur många bolag och myndigheter som ”klarar sig” under nämnda tröskelvärden beror på hur begreppet företag skall tolkas och därmed vilken omsättningen som skall medräknas. Vad det gäller bolag framgår det direkt av årsredovisningen hur stor nettoomsättningen är. Inga offentliga bolag som har en nettoomsättning understigande tröskelvärdena är medtagna i tabellbilagan.

Problemet är myndigheter som bedriver myndighetsverksamhet parallellt med affärsverksamhet. Här finns två möjliga synsätt:

- a) hela kommunen, landstinget eller den statliga myndigheten ses som företag, givet att man bedriver någon form av ekonomisk eller kommersiell verksamhet
- b) företagsbegreppet avgränsas till den del av myndigheten som kan bedömas utgöra affärsverksamhet.

Fördelen med modell a) är att det blir förhållandevis enkelt att avgöra huruvida omsättningskriteriet är uppfyllt eller inte. Om då kommunen, landstinget eller den statliga myndigheten i sin helhet har en total nettoomsättning som överstiger 40 miljoner euro är omsättningskriteriet uppfyllt. Nackdelen med denna modell är att man då får beskriva de finansiella förbindelserna enligt artikel 1.1 i direktivet som t.ex. en förbindelse mellan t.ex. en kommun som myndighet och samma kommun som företag, vilket kan framstå som ologiskt. Dessutom kommer en sådan modell att leda till att förhållandevis många myndigheter kommer omfattas av transparensdirektivet. Bland annat torde i princip alla kommuner i landet komma att uppfylla omsättningskriteriet i denna mening.

Fördelen med modell b) är att det då går att beskriva den finansiella förbindelsen som en förbindelse mellan olika enheter eller delar av en och samma juridiska person. Detta kan ses som en pedagogisk fördel. Vidare kommer en sådan modell leda till att relativt sett färre myndigheter uppfyller omsättningskriteriet. En nackdel med denna modell är dock att det blir förhållandevis svårt att fastställa företagets omsättning. Varken kommuner eller statliga myndigheter är vana att se på sin egen verksamhet på detta sätt. Det är inte heller alltid som anslag till myndigheter för deras affärsverksamhet är riktade på ett sådant sätt. Dessutom finns risk för att myndigheter/företag som utgör reella problem från konkurrensneutralitetssynpunkt hamnar under den aktuella omsättningsnivån. Det kan gälla t.ex. sådana myndigheter som har en konkurrensutsatt verksamhet om 100–300 miljoner kronor parallellt med skyddad verksamhet och/eller myndighetsverksamhet.

Bland statliga myndigheter finns ett antal som uppfyller omsättningskriteriet om man räknar hela myndighetens omsättning, men som samtidigt har en relativt begränsad affärsverksamhet. Dessa finns redovisade i tabellbilagan (se tabell 4). Sannolikt har de flesta av dessa myndigheter en affärsdel som understiger tröskelvärdena, men det beror ytterst på hur avgränsningen mellan myndighetsdel och affärsdel görs.

Om man väljer att se enbart affärsverksamheten inom en kommun som företag i direktivets mening kommer troligen mindre kommuner att underskrida tröskelvärdet på 40 miljoner euro. Det kan samtidigt antas att åtminstone större kommuner, troligen även medelstora, bedriver affärsverksamhet i en omfattning som sammantaget överskrider detta tröskelvärde, i varje fall med utgångs-

punkt i den relativt vida tolkning av företagsbegreppet som görs i konkurrenslagstiftningen.

När det gäller landsting torde samtliga överstiga tröskelvärden, i den mån som det vida företagsbegreppet tillämpas. I det innefattas då t.ex. verksamheter som sjukvård och tandvård, dvs. kärnverksamheten i landstingens verksamhet.

Om kommunerna och landstingen ges möjlighet att splittra affärsverksamheten i flera olika "företag", kommer betydligt fler av dessa företag att underskrida tröskelvärdena. Det kan leda till att främst många kommuner, kanske också en del landsting, helt kommer sakna företag som överskrider tröskelvärdena.

5.3 Undantag i de fall statliga stöd beviljas genom konkurrensneutrala förhållanden

Som framgår ovan görs också undantag för de fall statliga stöd beviljas företag som bedriver verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse på ett konkurrens neutralt sätt. Med sådan verksamhet torde främst menas all verksamhet som bedrivs på uppdrag av det offentliga efter en sedvanlig upphandling i konkurrens. Den bedömningen är också helt logisk, eftersom en upphandlad verksamhet hör till den konkurrensutsatta sektorn. Att det vinnande företaget därefter, under den upphandlade perioden, får en ensamställning spelar ingen roll i sammanhanget.

De ovan uppräknade tänkbara exemplen på verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse har genomgående tilldelats myndigheten eller bolaget ifråga utan någon konkurrensneutral upphandling. Slutsatsen får därför dras att ingen av dessa kan få anses undantagna enligt med artikel 4.2.c.

Undantag kan också gälla för system som t.ex. bankoktroj. Det finns inga restriktioner på antalet företag vid tilldelning av bankoktroj, kraven är enbart kvalitativa och lika för alla. Det företag som uppfyller de i förväg formulerade kraven får också automatiskt en oktroj utan förbehåll. Systemet får därför ses som konkurrens neutralt.

6 Offentliga företag inom tillverkningsindustrin enligt artikel 5a

Förutsättningarna för att ett företag omfattas av artikel 5a i direktivet är att följande kriterier är uppfyllda:

- Företaget är ett offentligt företag
- Företaget hänförs till tillverkningsindustrin i enlighet med särskild förteckning
- Företaget har en nettoomsättning som överstiger 250 miljoner euro.

Den särskilda förteckningen över tillverkningsindustri utgörs av avdelning D i Europeiska gemenskapernas statistiska näringsgrensindelning. Till verksamheter som inte räknas som tillverkning kan nämnas jordbruk, jakt, skogsbruk och fiske (avdelning A och B), utvinning av energimaterial (avdelning C), energi- och vattenförsörjning (avdelning E) samt byggverksamhet (avdelning F).

6.1 Företag som kan komma att omfattas av artikel 5a

Två offentliga företag omfattas med säkerhet av artikel 5a, nämligen

- V&S Vin och Sprit AB, som ägs till 100 % av svenska staten och bedriver både import och egen tillverkning av alkoholdrycker (t.ex. Absolut Vodka). Näringsdepartementet varje år skickat en årsredovisning för detta bolag till EU-kommissionen, vilket innebär att departementet bedömt att detta företag skall klassificeras som tillverkningsföretag.
- Sveaskog AB, som ägs till 100 % av svenska staten och bedriver både skogsbruk och förädling av träråvara. Företaget är moder i en koncern med bl.a. två tillverkande företag som båda har en omsättning som överstiger tröskelvärden. Dessa är Assi Domän Timber och Cartonboard med respektive 2,5 och 2,3 miljarder kronor i omsättning. Tidigare har Näringsdepartementet varje år skickat en årsredovisning för Assi Domän till EU-kommissionen, vilket innebär att departementet bedömt att detta företag skall klassificeras som tillverkningsföretag. Assi Domän

har numera uppgått i Sveaskog och finns därför inte kvar som självständigt bolag.

Till de företag som sannolikt inte kommer omfattas av artikel 5a hör Samhall och LKAB. Samhall är ett speciellt företag med både tjänste- och varuproduktion. Idag utgör dock tjänsteproduktionen mer än 50 % av den totala omsättningen, varför detta företag i så fall inte kommer omfattas av artikel 5a. LKAB bedriver huvudsakligen utvinning av malmer och mineraler (avdelning C, underavdelning CB), varför de inte heller bör omfattas av artikel 5a. Det kan dock noteras att när det gäller energibeskattning räknas LKAB som ett tillverkande företag.

Några kommunala eller landstingsägda företag finns säkerligen inte inom detta segment. Det följer direkt av att det inte är en kommunal uppgift att bedriva storskalig tillverkningsindustri (knappast småskalig heller). Enligt publikationen "Kommunala företag år 2001" (Sveriges offentliga statistik, SCB) uppgår omsättningen för samtliga kommunala bolag till 134,6 miljarder kronor år 2001. Av denna summa utgörs 132,0 miljarder kronor av företag i följande fem sektorer: Energi- och vattenförsörjning, fastighets- och uthyrningsverksamhet, transporter och kommunikation, hotell- och restaurangverksamhet samt andra samhälls- och personliga tjänster. Mellanskillnaden på 2,6 miljarder hänförs till kategorin "övriga företag", vilka är exakt 100 till antalet. Det framgår inte av statistiken vad dessa producerar, men eftersom beloppet (2,6 miljarder) bara är ett obetydligt större belopp än tröskelvärdet enligt artikel 5a (250 miljoner euro) får det ses som närmast otänkbart att det skulle kunna finnas ett kommunägt tillverkande företag bland "övriga företag" som överstiger tröskelvärdet. Motsvarande bedömningar kan göras vad gäller landstingsägda företag.

7 Sammanfattande slutsatser

Denna undersökning visar att frågan om vilka företag som omfattas av transparensdirektivet kompliceras av i huvudsak två omständigheter.

Problem 1: Otydliga begrepp i direktivet

Transparensdirektivet innehåller en uppsättning centrala begrepp som är otydligt definierade. Hit hör begreppen myndighetsutövning och myndighetsverksamhet, skyddad affärsverksamhet och annan affärsverksamhet. Skyddad affärsverksamhet skall i sin tur delas upp i verksamhet med exklusiva och särskilda rättigheter, samt verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse. Av dessa tre fall av skyddad affärsverksamhet är de två sistnämnda otydligt definierade. Till detta kommer vagheten i begreppet samhandelspåverkan.

Det är därför av särskild vikt att direktivet implementeras i svensk lag på ett sådant sätt att statliga myndigheter, kommuner och landsting ges bästa möjliga vägledning i arbetet med att uppfylla den kommande lagens krav.

Problem 2: Myndigheter som blandar myndighets- och affärsverksamhet

En stor del av den offentliga affärsverksamheten i Sverige bedrivs i myndighetsform där myndighetsverksamhet och affärsverksamhet blandas. Detta problem gäller både i staten, landstingen och kommunerna. I praktiken kommer det att bli en komplicerad process att dela upp t.ex. en kommun i en myndighetssektor, en skyddad affärssektor och en konkurrensutsatt affärssektor.

Vad gäller den offentliga bolagssektorn är det varje fall klart att det är dessa bolag som utgör de företag som antingen omfattas eller inte omfattas. När det gäller den offentliga myndighetssfären är indelningen i företag besvärligare. I denna undersökning har dock antagits att varje kommun och landsting är ett eget rättssubjekt (en annan sak är att det oftast bara är delar av dessa rättssubjekt som skall klassificeras som företag). När det gäller staten finns däremot rättspraxis som visar att man bör se varje statlig myndighet som ett eget rättssubjekt. Detta synsätt gäller också i denna undersökning. Detta synsätt vad gäller avgränsning av rättssubjekt är dock inte någon självklarhet.

Vilka företag i staten omfattas?

När det gäller den statliga sfären visar genomgången att de allra flesta företagen som redovisas i tabellbilagans bilaga 1 uppfyller omsättningskriteriet, samtidigt som de bedriver icke-skyddad

affärsverksamhet parallellt med skyddad affärsverksamhet och/eller myndighetsverksamhet. Vidare visar omsättningssiffrorna att tröskelvärdet om 40 miljoner Euro överstigs.

Av de myndigheter som redovisas i tabell 2 verkar åtminstone Lantmäteriet, Banverket, Försvarsmakten och Vägverket komma att omfattas av direktivet. För övriga myndigheter i denna tabell råder mer osäkerhet, beroende på hur företagsdelen av myndigheterna avgränsas. Det bör här poängteras att omsättningen inte bara skall räknas på all extern uppdragsförsäljning, utan på alla medel som finansierar företagsverksamheten. Verksamheter som innebär försäljning av varor eller tjänster och som samtidigt till viss del förutsätter offentligt tillförda medel skall sålunda till omsättningen räkna både de externa kundintäkterna och de offentligt tillförda medlen. Det kan därför vara fler än de fyra ovan angivna som vid en närmare granskning visar sig ha en företagssektor som överstiger 40 miljoner Euro.

Vidare kommer ett 20-tal högskolor, redovisade i tabell 3, att omfattas, givet att man klassificerar den ordinarie anslagsfinansierade verksamheten som företag i konkurrenslagens mening. Skulle däremot denna ordinarie utbildning klassificeras som myndighetsverksamhet reduceras påtagligt antalet högskolor som kommer omfattas. Ett par av de största högskolorna kan dock även i en sådan situation ha en företagssektor som överstiger 40 miljoner Euro. De kommer då vart fall omfattas av artikel 1.1.

Ingen av dessa aktörer har då bedömts bli undantagen på grund av bristande samhandelspåverkan. De kommer därmed omfattas åtminstone en av artiklarna 1.1 eller 1.2, oftast båda två. Därtill finns två statliga bolag som omfattas av bestämmelsen 5.1. En redovisning av de statliga aktörer som kan bedömas omfattas av direktivet finns i kapitel 4 och i tabellbilaga.

Vilka omfattas i landstingen?

När det gäller landstingssektorn talar det mesta för att samtliga 20-talet landsting i landet kommer omfattas av transparensdirektivet. Oklarheter råder vad gäller frågan om sjukvård skall klassificeras som företagsverksamhet eller myndighetsverksamhet i direktivets mening. Det får dock ses som tydligt att t.ex. tandvård måste ses som företagsverksamhet. Tandvård är idag en marknad med konkurrens mellan privata och offentliga aktörer, fri prissättning och

stor andel patientfinansiering. Tandvården har i sin tur en sådan omsättningsmässig storlek att de flesta landsting torde komma att uppfylla omsättningskriteriet. Härtill kommer att en del landstingsägda bolag också kan komma att omfattas, i den mån omsättnings- och samhandelskriteriet är uppfyllda samtidigt som de bedriver konkurrensutsatt verksamhet parallellt med skyddad affärsverksamhet.

Vilka omfattas inom den kommunala sfären?

Kommunsektorn är den svåraste att bedöma, både beroende på kommunernas stora antal (ca 290) och deras diversifierade verksamhet. Med en vid tolkning av företagsbegreppet, i överensstämmelse med konkurrensrätten inom EG, kan kommunala kärnverksamheter som skola, äldreomsorg och barnomsorg komma att räknas som företagsverksamhet. Om dessa räknas samman kommer majoriteten av landets kommuner att uppfylla omsättningskriteriet. Det är heller ingen tvekan om att den diversifierade verksamheten inom kommunerna innehåller inslag av både skyddad och icke-skyddad affärsverksamhet, samt att åtminstone vissa delar av verksamheten kan ha samhandelspåverkande effekter. En snävare tolkning av företagsbegreppet, antingen genom att färre verksamheter räknas som företag eller att kommunerna ges möjlighet att varje ovan beskrivet verksamhetsområde som ett separat företag, kommer analogt leda till att fler kommuner kommer att underskrida omsättningskriteriet.

Slutsatsen är därför att en närmare tolkning av företagsbegreppet, med avseende på kommunal kärnverksamhet, är central för att avgöra hur många kommuner som kommer att omfattas av direktivet.

Omfattas några privata företag?

Denna undersökning har inte gett vid handen att några privata företag kommer omfattas av direktivet. Ett undantag är Telia Sonora, i den mån detta företag skall ses som privat.

Tabellbilaga

Offentliga bolag, affärsverk och myndigheter som kan omfattas av transparensdirektivet

Syftet med denna tabellbilaga är att ge en överskådlig bild av vilka offentliga bolag, affärsverk och myndigheter som kan komma att omfattas av det s.k. transparensdirektivet. Det har dock inte funnits möjlighet att inhämta uppdaterade uppgifter från samtliga berörda företag utan fakta har istället sammanställts från ett flertal olika källor. Detta bör hållas i åtanke vid en granskning av nedanstående uppgifter.

I denna framställning är begreppen skyddad sektor resp. konkurrensutsatt sektor centrala. Då begreppen används ofta benämns de fortsättningsvis S-sektor resp. K-sektor. Samtliga faktauppgifter i denna framställning är hämtade från redan existerande källor. Källorna är genomgående redovisade i fotnoter.

De offentliga aktörerna i denna sammanställning är presenterade i fem olika tabeller, nämligen:

Tabell 1: Offentliga bolag och affärsverk som synes ha både S- och K-sektor

Tabell 2: Myndigheter med relativt betydande K-sektor

Tabell 3: Universitet och högskolor

Tabell 4: Myndigheter med relativt liten K-sektor

Tabell 5: Offentliga bolag med enbart S- eller K-sektor

Uppdelningen kan motiveras med att presentationen blir mer överskådlig, och att de faktauppgifter som föreligger för bolag och affärsverk delvis är av annan art och med andra källor än för myndigheter. Bedömningen är att de bolag och myndigheter som är redovisade i tabellerna 1–3 troligen kommer att omfattas av transparensdirektivet, medan de som redovisas i tabellerna 4 och 5 troligen inte kommer att omfattas.

Tabell 1. Statliga bolag och affärsverk som uppfyller omsättningskriteriet och som har både S- och K-sektor

I denna tabell är samtliga statliga bolag och affärsverk medtagna som uppfyller omsättningskriteriet och som synes bedriva både skyddad och konkurrensutsatt verksamhet. Även bolag som kanske inte har båda dessa sektorer, men som uppfyller kriterierna enligt 1.1 i direktivet, är medtagna. Då K-sektorn får ses som tillhörande ett bolags normala verksamhet är i denna tabell verksamheter i S-sektorn särskilt beskrivna.

Offentliga bolag och affärsverk	Oms, mkr	Anslag	Oms K procent	Verksamhet som bedrivs inom S-sektorn
Akademiska Hus AB	3 976	Nej	?	Uthyrning av ändamålsfastigheter
ALMI Företagspartner AB	536	Ja	100%	Rådgivning och lån till mindre företag (Omfattas åtminstone av 1.1)
Apoteket AB	29 669	Nej	6,0%	Detaljhandelsmonopol av läkemedel
Luftfartsverket	5 088	Nej	31,3%	Drift av flygplatser Flygsäkerhetstillsyn Diverse andra myndighetsuppgifter
Posten AB	24 072	Nej	20,5%	Grundläggande kassaservice (anslagsfinansierad) Hushållsgenererad post (faktiskt monopol)
Samhall AB	10 140	Ja	100%	Arbetsstillfällen för arbetshandikappade (Omfattas åtminstone av 1.1.)
Sjöfartsverket	1 327	Ja	3,0%	Sjöfartsinspektioner Lots & isbrytning Produktion av fysiska sjökort
SOS Alarm Sverige AB	583	Nej	73,9%	Samordning av räddningstjänst
Specialfastigheter Sverige AB	938	Nej	?	Uthyrning av ändamålsfastigheter
SJ AB	5 546	Nej/ja	81,1%	Järnvägstrafik vissa linjer (ex. Sthlm-Gbg)
AB Svensk Bilprovning	1 239	Nej	8,6%	Monopol på kontrollbesiktningar av vägfordon
Svensk Exportkredit	149 541	Ja	?	Admin. sv. system för statsstödda krediter Admin. statens biståndskreditsystem
Svenska Kraftnät	2 938	Ja	0,8%	Naturligt monopol Förvaltning av statens stamnät för el Ansvar för viss beredskapsverksamhet
AB Svenska Spel	15 590	Nej	?	Monopol på vissa spelformer
Sveriges Provnings- & Forskningsinstitut AB	452	Ja	96,3%	Ansvar för fysikalisk metrologi i Sverige Provnings- & mätteknisk forskning/utveckling
Systembolaget AB	18 241	Nej	5,4%	Detaljhandelsmonopol för sprit, vin och starköl

Offentliga bolag och affärsverk	Oms, mkr	Anslag	Oms K procent	Verksamhet som bedrivs inom S-sektorn
Telia AB	57 196	Nej	99,7%	Beredskapsverksamhet Vissa handikapptjänster
Teracom AB	1 618	Nej	39,2%	Driver statens marknät för TV/radiodistribution
Vattenfall AB	69 003	Nej	71,6%	Elnätjänster på regional och lokal nivå Import av naturgas

Oms = Nettoomsättning 2001, miljoner kronor. För finansbolag (SEK) står siffran för balansomsättning 2001, miljoner kronor. Källa: Regeringens skrivelse (2001/02:120).

Anslag = Innebär att bolaget delvis är anslagsfinansierat. Svar nej/ja betyder att bolaget normalt inte skall vara anslagsfinansierat, men att det ändå har skett enstaka år under senaste femårsperioden. Källa: *Företag med statligt ägande 2000*, Regeringskansliet.

Oms K = Omsättning konkurrensutsatt sektor år 1998 i procent. Källa: Statskontorets rapport (2000:16).

S-sektor = Exempel på skyddad verksamhet inom myndigheten (ej uttömmande).

Tabell 2. Myndigheter med relativt betydande K-sektor

Här presenteras alla statliga myndigheter som uppfyller omsättningskriteriet och som kan bedömas ha en betydande K-sektor.

Myndighet	Oms	OA	U 4 §	U Ö	S-int	Oms K	K-sektor
Arbetsmarknadsverket	4 930	0	0	161	83	16,0%	Arbetsrehabiliteringar Kursgårdsverksamhet
Banverket	6 332	456	181	1 297	87	4,1%	Entreprenadtjänster Uthyrd förbindelser
Fortifikationsverket	3 778	0	0	2 906	2 182	1,2%	Lokalthyrning Lokalvård
Försv. Materielverk	22 289	0	0	22 199	21 809	0,04%	Lednings- och driftstöd?
Försvarsmakten	28 985	0	626	743	832	0,07%	Verkstads tjänster Transporttjänster
Kriminalvårdsstyrelsen	4 271	0	8	127	7	3,7%	Prod. inom arbetsdrift
Lantmäteriverket	1 447	354	0	626	192	20,6%	Kartförsäljning Konsulttjänster
PRV	611	507	0	95	0	0,6%	Försälj. årsredovisningar
Riksantikvarieämbetet	395	0	0	151	89	47,3%	Arkeologiska tjänster
Skogsvårdsorganisationen	783	0	0	272	148	14,8%	Skogsbruksplaner Rotpoststämpling
Statens fastighetsverk	1 766	0	0	1 758	1 409	55,1%	Lokal- & markuthyrning Skogsförvaltning Fastighetsskötsel
Statens jordbruksverk	914	83	1	254	10	12,3%	Veterinärtjänster Vattenhushållning
Statens räddningsverk	1 004	6	31	136	73	2,8%	Hotell- & restaurangverks. Uppdragsutbildning
SCB	777	0	0	399	276	28,4%	Stat. undersökningar
SMHI	460	0	21	165	74	38,7%	Prognos & konsulttjänster Informationstjänster
FOI (FOA & FFA)	1 100	0	19	876	794	27,1%	Uppdragsforskning
Vägverket	11 157	421	7	1 754	98	6,1%	Vägproduktion Div. uppdragsverksamhet

Oms = Nettoomsättning år 2001, miljoner kronor. Källa: Resp. myndighets årsredovisning.

OA = Offentligrättsliga avgifter år 2001 (miljoner kronor) som myndigheten själv disponerar. Sådana avgifter har en tvingande karaktär och hör definitionsmässigt till S-sektorn och inte K-sektorn. Ofta kan det dessutom utgöra myndighetsutövning. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

U 4 § = Uppdragsintäkter enl. 4 § avgiftsförordningen (miljoner kronor). Tillhör ofta K-sektorn, men kan även tillhöra S-sektorn. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

U Ö = Övriga uppdragsintäkter år 2001, miljoner kronor. Tillhör normalt K-sektorn. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

S-int = Varav uppdragsintäkter från andra statliga myndigheter, miljoner kronor. Dessa ingår således i uppgifterna för uppdragsintäkter enligt 4 § samt övriga uppdragsintäkter. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

Oms K = Omsättning konkurrensutsatt sektor år 1998 i procent. Källa: Statskontorets rapport (2000:16).

K-sektor = Exempel på konkurrensutsatt verksamhet inom myndigheten (ej uttömmande).

Tabell 3. Universitet och högskolor

Universitet och högskolor kan ses som en särskild grupp myndigheter, där rätten att bedriva högskoleverksamhet bör betraktas som en särskild rättighet i direktivets mening (dvs. tillhörande S-sektorn). K-sektorn består huvudsakligen av uppdragsutbildning och uppdragsforskning, vilket bedrivs av samtliga nedanstående universitet och högskolor (därför finns ingen kolumn med beskrivning av K-sektorn). Försvarshögskolan bedriver dock enbart uppdragsforskning.

Universitet och högskolor	Oms	Anslag	OA	U 4 §	U Ö	S-int
Chalmers Tekniska Högskola AB	1 983	919	–	–	168	–
Försvarshögskolan	379	33	347	0	?	336
Göteborgs Universitet	3 628	2 317	0	106	293	104
Högskolan Dalarna	372	267	0	0	50	0
Högskolan i Borås	347	238	0	10	73	8
Högskolan i Gävle	371	273	1	2	57	5
Högskolan i Kalmar	454	309	1	85	8	26
Karlstads universitet	590	300	0	9	74	0?
Karolinska Institutet	3 075	1 426	0	26	542	112
KTH	2 473	1 330	0	134	149	0?
Linköpings universitet	2 133	1 340	1	76	231	53
Luleå tekniska universitet	1 007	646	1	40	118	18
Lunds universitet	4 417	2 557	2	93	259	88
Lärarhögskolan i Stockholm	434	346	0	18	47	0
Malmö Högskola	720	545	0	11	103	33
Mitthögskolan	700	471	1	6	105	0
Mälardalens Högskola	531	379	1	10	88	14
Stockholms universitet	2 401	1 562	3	58	222	156
Sveriges Lantbruksuniversitet	1 982	1 148	0	34	265	70
Södertörns Högskola	420	211	0	1	11	0
Umeå universitet	2 440	1 658	1	120	199	152
Uppsala universitet	3 543	2 146	1	85	379	132
Växjö universitet	479	357	0	3	87	29
Örebro universitet	645	457	0	0	109	8

Oms = Nettoomsättning år 2001, miljoner kronor. Källa: Respektive universitet och högskolas årsredovisning samt Högskoleverkets årsrapport 2002.

Anslag = Anslag år 2001, miljoner kronor. Källa: Respektive universitet och högskolas årsredovisning samt Högskoleverkets årsrapport 2002.

OA = Offentligrättsliga avgifter år 2001 (miljoner kronor) som myndigheten själv disponerar. Sådana avgifter har en tvingande karaktär och hör definitionsmässigt till S-sektorn och inte K-sektorn. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

U 4 § = Uppdragsintäkter enl. 4 § avgiftsförordningen, miljoner kronor. Tillhör ofta K-sektorn, ibland S-sektorn. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

U Ö = Övriga uppdragsintäkter år 2001, miljoner kronor. Tillhör ofta K-sektorn, ibland S-sektorn. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

Tabell 4. Myndigheter med relativt liten K-sektor

I denna tabell redovisas ett antal statliga myndigheter som uppfyller omsättningskriteriet om man räknar på myndighetens hela omsättning, samtidigt som den konkurrensutsatta verksamheten framstår som ganska obetydlig. Skall enbart affärsverksamheten räknas in i begreppet företag kommer troligen dessa myndigheter inte att omfattas av transparensdirektivet. Det bör samtidigt betonas att "företagsdelen" kan vara större än vad omsättningen i uppdragsverksamheten indikerar, då den även skall inkludera eventuella anslagsmedel som tillförts företagsverksamheten.

Myndighet	Oms	OA	U 4 §	U Ö	S-int	Oms K	K-sektor
Arbetsmiljöverket (ASS & YI)	489	0	15	54	7	?	Informationstjänster
Domstolsverket	4 178	3	9	0	6	0,003%	Lokaluthyrning
Kustbevakningen	483	0	0	3	2	0,8%	Diverse tjänster.
Länsstyrelsen i Västra Götaland	354	0	21	0	12	?	Konsulttjänster Lokalvård
Migrationsverket	1 536	0	12	0	10	?	Diverse tjänster
Naturvårdsverket	561	0	3	25	2	0,7%	Drift av nationalparker Muddringstjänster.
Polisväsendet	13 158	225	10	91	120	0,3%	Informationstjänster Konsulttjänster
PPM	?	262	0	0	0	?	?
Riksförsäkringsverket	1 442	0	34	779	15	0,3%	ADB-bearbetningar Lokaluthyrning
Skatteförvalt. inkl. KFM	7 017	14	36	0	36	0,09%	Diverse tjänster
Sida	799	0	19	3	2	2,1%	Lokaluthyrning
Socialstyrelsen	521	2	7	1	0	2,1%	Produktkontroller
Statens institutionsstyrelse	1 539	0	0	856	4	?	Ungdomsvård åt kommuner Prod. från arbetsdrift
Tullverket	1 248	31	9	19	19	0,1%	Lokaluthyrning

Oms = Nettoomsättning år 2001, miljoner kronor. Källa: Myndighetens årsredovisning

OA = Offentligrättsliga avgifter år 2001 (miljoner kronor) som myndigheten själv disponerar. Sådana avgifter har en tvingande karaktär och hör definitionsmässigt till S-sektorn och inte K-sektorn. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

U 4 § = Uppdragsintäkter enl. 4 § avgiftsförordningen, miljoner kronor. Tillhör ofta K-sektorn, sällan S-sektorn. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

U Ö = Övriga uppdragsintäkter år 2001, miljoner kronor. Tillhör ofta K-sektorn, sällan S-sektorn. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

S-int = Varav uppdragsintäkter från andra statliga myndigheter, miljoner kronor. Dessa ingår således i uppgifterna för uppdragsintäkter enligt 4 § samt övriga uppdragsintäkter. Källa: ESV:s rapport (2002:13) *Avgifter 2001*.

Oms K = Omsättning konkurrensutsatt sektor år 1998 i procent. Källa: Statskontorets rapport (2000:16).

K-sektor = Exempel på konkurrensutsatt verksamhet inom myndigheten (ej uttömmande).

Tabell 5. Statliga bolag med enbart S- eller K-sektor

I denna tabell redovisas offentliga bolag vars nettoomsättning överskrider tröskelvärden, samtidigt som det kan bedömas att verksamheten antingen är fullt ut konkurrensutsatt eller fullt ut skyddad. I så fall omfattas dessa bolag inte av artikel 1.2 i direktivet. De kan däremot omfattas av artikel 1.1, om öppen redovisning av finansiella förbindelser mellan offentliga myndighet och offentliga bolag.

Offentligt bolag	Oms	Kommentarer
Kungliga Operan AB	363	Ej K-sektor ?
Vin & Sprit AB	6 788	Enbart K-sektor
AssiDomän AB	11 284	Enbart K-sektor
Vasakronan AB	2 725	Enbart K-sektor
Green Cargo AB	6 303	Enbart K-sektor (dock mycket marknadsdominerande)
Lernia AB	1 746	Enbart K-sektor
LKAB	4 870	Enbart K-sektor
Sveaskog AB	431	Enbart K-sektor
Svedab	554	Ej K-sektor, förvaltar Sveriges intressen i Öresundskonsortiet
Svenska rymdaktiebolaget	464	Enbart K-sektor
SBAB	146 725	Enbart K-sektor (finansbolag)
Vattenfall AB	69 003	Enbart K-sektor
Venantius AB	20 986	Ej K-sektor (finansbolag)

Oms = Nettoomsättning 2001, miljoner kronor. För finansbolag står siffran för balansomslutning 2001, miljoner kronor. Källa: *Regeringens skrivelse (2001/02:120)*.

Kommentar = Här anges om verksamheten bedöms vara konkurrensutsatt eller ej.